

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIV. ročník ● 6-7/2021

na okraji tornáda

O B S A H

Desatoro 4
6. PRIKÁZANIE
Š. Markuš

NA POMOC JUŽNEJ 5
MORAVE
P. Raus

Rozhovor 6
NEDÁ SA TO OPÍSAŤ...
L. Ivanecký/E. Mihočová

Reportáž 10
OTVORENIE UBYTOVNE
Š. Klus

Téma 12
KONFERENCIA CB
E. Bechná, Š. Evin

Cirkev online 19
ÚVOD DO MODLITEBNEJ
T. Komrska

Reportáž 20
IZRAELSKÝ DENNÍK III
E. Bechná

Príbehy narkomana 23
PRÍBEH PIATY

Misia 24
OD PRÁVNIČKY
K MISIONÁRKE
L. Rodríguez/V. Vrajová

Zápisky z farmy 28
KTO JE TU ŠEF
T. Komrska

Spod orecha 30
VOJNA VOLOV
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTA ME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2021

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Šteško

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Výšlo:** 8. 7. 2021 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: B. Piatko: Obloha na okraji tornáda

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

MÁ UČENÍK DOVOLENKU?

*Už potrebujem dovolenku! Musím zresetovať hlavu! Už som vyho-
rený, nevládzem! Koľko dní ešte do prázdnin? Potrebujem zmeniť
aspoň miesto! Musím sa už odpojiť z online priestoru!*

Koľkokrát ste niečo podobné počuli vo svojom okolí, prípadne ste to vy, kto ste podobné vety vyslovili?

Posledné dva roky som sa intenzívnejšie venovala Markovmu evan-
geliu. Je fascinujúce pozorovať, že pri každom ďalšom čítaní sa mi
otvárali nové vrstvy poznania Pána Ježiša, jeho charakteru a posla-
nia. Ani pri opakovanom čítaní toho istého textu som nemala pocit
všednosti alebo nudy. Naozaj to potvrdzuje, že Božie slovo je živé a má
moc vždy nanovo osloviť čitateľa. A tak je len prirodzené, že aj v tom-
to pandemickom období som často siahala práve po tejto časti Biblie
a objavovala, že Ježiš je Pánom aj tejto situácie.

Majú nám však čo povedať tieto staré texty niečo aj o dovolenke?
Mali učeníci dovolenku? Zobrali si pár dní voľno a dali si relax pri
Mŕtvom mori? Robili si púte k Jordánu či spomienkové pochody do
Betlehema?

Niekoľkokrát v evanjeliu čítame, že Ježiš zobral učeníkov do ústra-
nia na pusté miesto alebo sa uchýlili k moru, aby si odpočinuli, lebo sa
nemali kedy ani najesť. Tento čas odpočinku však nikdy netrval dlho.
Zovšadiaľ sa za Ježišom hrnuli zástupy, ktoré vyučoval, uzdravoval
a sýtil.

Zdá sa, že jediný čas, keď boli ozaj sami bez zástupov, bolo na lo-
diach, keď sa plavili na druhú stranu Genezaretského jazera, a to teda
nemôžeme veľmi nazvať oddychom, keď veslovali celú noc, v búrke,
ktorú temer neprežili, aby pristáli na druhom brehu, kde ich opäť
čakali zástupy.

A počas tých momentov, keď bol Ježiš sám s učeníkmi, tak ich oso-
bitne vyučoval, vysvetľoval podobenstvá, či pripravoval ich na utrpe-
nie. Niekoľkokrát však čítame, že Ježiš odchádza sám na vrch alebo
osamelé miesto, aby sa modlil. No aj tam ho čoskoro nájdú a volajú
späť.

Toť celé obdobie, ktoré strávil Ježiš s učeníkmi, by sme nenazvali
ako vyvážený životný štýl, zrejme by ste nepozvali Ježiša, aby predná-
šal na konferencii o Work-Life balance. A preto sa nám môže zdať, že
Ježiš nemôže rozumieť našej hlbokej túžbe po oddychu, dovolenke,
zмене prostredia a zresetovaní hlavy na dlhom pochode Cestou SNP
od Dukly po Devín.

Alebo, môže?

Keď si Ježiš vyvolil učeníkov (Mk 3, 13–19), pozýva k sebe tých, kto-
rých sám chcel, aby boli s ním. To je prvý dôvod, ktorý Marek uvádza.
Ježiš si vyberá učeníkov, aby boli s ním. On dobre vedel, čo ich čaká.
Vedel, že budú prežívať únavu, tvrdú fyzickú námahu, nedostatok sú-
kromia, hlad a smäd, ohováranie, nepriateľstvo, hádky s cudzími aj
domácimi, frustráciu aj neúspech, sklamanie, eufóriu aj pocity výni-
močnosti. My by sme na každý tento problém vedeli nájsť konkrétnu
praktickú pomoc. Relax po fyzickej práci, chvíľu súkromia po náro-
čnej konferencii s množstvom ľudí, mediátora na riešenie konfliktov,
terapeutické sedenie po prežití traumy, a množstvo, množstvo iných
užitočných a veľmi dobrých procesov.

No Ježiš nás privádza ku zdroju pravého odpočinku. Volá svojich,
aby boli s ním. V tomto zmysle učeník, nasledovník Ježiša, nemá do-
volenku. Nemôžem a nechcem mať dovolenku od Ježiša. Byť s ním, je
základ toho najlepšieho relaxu.

Samozrejme, že aj ja sa teším na dovolenku. Tak ako ty...

NATÁLIA LUPTÁKOVÁ
(Scripture Union, riaditeľka,
práca s deťmi)

Ale prosím, nechod' nikam bez
Ježiša. On ťa zavolať, aby si bol
s ním. Aj cez prázdniny.

*Pod'te ku mne všetci, ktorí sa
namáhate a ste preťažení; ja
vám dám odpočinutie! Vezmite
na seba moje jarmo a učte sa
odo mňa, lebo som krotký a po-
korný v srdci, a nájdete si odpo-
činutie duše; lebo moje jarmo je
lahodné a moje bremeno ľahké!*
(Mt 11, 28–30 ■)

STÍLPČEK:

NA OKRAJI TORNÁDA

Nech mi účastníci cirkevnej konferencie prepáčia, že sme po dvoch rokoch neprivítali konferenciu „naživo“ fotografiou na obálke. Pôvodne to tak malo byť. Ale potom sa stalo to, čo sa stalo. Hoci – keď som fotil tento fascinujúci úkaz na oblohe, ešte som nevedel, čo sa stalo. Boli sme v záhrade, vnuci v bazéne a zrazu Tomáš kričí: „Pozrite, pozrite – barančeky na nebi“. Ale toto neboli barančeky. Vyjavené sme sa pozerali na oblohu. Bolo na nej čosi nepriradené – bolo na nej zlo. Z ničoho nič sa víťaz zastavil. Na teplomeri 32 a vzduch oťažel chladom. Všetkým v bazéne bola zrazu zima, deti rýchlo povyliezali a utierali sa. Taký dobrovoľný odchod z bazéna sme s nimi ešte nezažili. Spravil som si pár fotiek, schválne aj zo stromami, lebo som pochyboval, či mi dakto uverí, že sú to mraky. Večer sme sadli k správam a ako to občas robím, klikol som na spravodajskú ČT24. A zostali sme omráčení z toho, čo sa na nás valilo z obrazovky. Doslova za humnami sa prehnalo tornádo. Neďaleko, po druhej strane rieky Moravy. A to, čo viselo nad Záhorím, bol jeho okraj. Tu sa víťaz zastavil a neďaleko... skaza a spúšť... akoby cez mestečká a dediny prešla kosačka... Tornádo o sile, akú táto časť sveta ešte nezažila. Šesť mŕtvych, stovky zranených, zničené domy..... chaos a plač... bezmocnosť... miliardové škody.

Došlo nám to vari až na druhý deň... že sme boli na okraji najhoršieho tornáda v histórii tohto kraja. Vďaka Bohu – len na okraji. (Zatiaľ.)

Preto len modlitba za postihnutých, a tak trochu aj za nás: *Boh je naše útočisko a sila... preto sa nebudem báť, hoci by sa zem prevrátila...* (Ž 46)

Preto tá fotka na obálke. ■

B. Piatko

6. PRIKÁZANIE:

Nezabiješ! (Ex 20, 13)

ŠTEFAN MARKUŠ

Nezávisle od náboženskej príslušnosti – politickej, etnickej či sexuálnej orientácie – súhlasíme, že biologický život je nenahraditeľný dar. V kontexte imperatívneho príkazu „*Nezabiješ!*“ kresťania vyznávajú, že darcom života je Boh. V dôsledku toho neobhajujeme potraty, neuznávame eutanáziu a prikláňame sa k názoru, že štát by mal zakázať aj experimenty s ľudskými zárodkami. Uvedomujeme si však, že s násilnou smrťou sa stretávame od nepamäti.

Poznáme investigatívnu otázku, ktorá zaznela v záhrade Eden: *Kde je, Ábel, tvoj brat?* – pýtal sa Boh Kaina a uvažujeme nad jeho odpoveďou: *Či som ja strážcom svojho brata?* (Gn 4, 9). Obstála by dnes obhajoba bratovraha? Pacifisti, členovia cirkvi, humanistické hnutia, ľudskoprávne organizácie aj demokratickí politici by bratovraždu dnes odsúdili. Ten problém je však zložitejší, pretože oslovenie Kaina sa vzťahuje aj na takých, ktorí sa k iným zachovali nepekne, necitlivo či nevráživo, a to v kontexte Ježišových slov: *Kto nenávidí svojho brata je vrahom* (Jn 3, 15). V tejto súvislosti nám Dietrich Bonhoeffer zanechal zrozumiteľný odkaz. „Život brata dal Boh a chráni ho svojou rukou. Len Boh má moc nad životom a smrťou.“ Nazdávame sa, že na listinu zakázaných činností patria aj výroky, ktorými spoluobčanov verejne urážame. *Hate speech* (nenávisťný prejav) je dokonca zákonom postihnuteľný. Veta Desatora *Nezabiješ* zakazuje aj agresívne správanie. Vykladač H. Leupold tvrdí, že vraždou človek siahla na samotného Boha.

Kain sa chcel vyhovoriť. Jeho vražedný útok nikto nevidel, chýbali očití svedkovia. Skutok podľa moderného právneho žargónu sa vlastne nestal. Ale, ak sa deje krivda slabšiemu, kde niet svedkov, tam svedkom, prokurátorom, sudcom aj pomstiteľom je sám Boh. Budúci zákonodarcia pri prvom súdnom procese vyriekol verdikt, ktorým prejudikoval zodpovednosť za skutok: *Budeš zlorečený,budeš tulákom na zemi!* (Gn 4, 14). Kain sa neodvolal, iba sa zľakol pred následkami: *Moja neprávosť je väčšia, než aby mi mohla byť odpustená* (Gn 4, 13). Trest prijal, Boh mu však zaručil chránený štatút bezdomovca za bránami Raja. Boh po prvej vražde ešte neuzákonil kapitálny trest, zakázal iba rozhodovať ľuďom o živote a smrti: *Ktokoľvek by zabil Kaina, na tom bude pomstene sedemnásobne* (Gn 4, 15). Šiesta veta zakazuje rozhodovať o bytí či nebytí človeka a výrok platí tak pre pomstiteľov, súdy, armády, politikov aj pacifistov. Obhajcovia tzv. „spravodlivej vojny“ sú presvedčení, že pomstu možno akceptovať ako menšie zlo. Do problematiky zasiahol prekvapujúco John Stott: „Tí, čo požadujú bezpodmienečný pacifizmus zabúdajú, že hoci bezohľadné mrženie a vraždenie civilného obyvateľstva nemožno akceptovať, Boh svetskej vrchnosti udelil právo a zodpovednosť trestať zločinníkov (R 13, 1).“ Kresťania, judaizmus a moslimovia sa vo svojich názoroch na zabíjanie diametrálne líšia, aj keď výrok *Nezabiješ!* znie zreteľne vo všetkých svätých knihách. ■

MILÍ BRATŘI A SESTRY,

především ještě jednou velmi děkuji za Vaši laskavou ochotu pomoci. Situace je už poněkud přehlednější. I když největším problémem postižené oblasti je nedostatek řemeslníků, i finančních prostředků bude potřeba hodně.

Základním způsobem, kterých chce CB pomoci, je sbírka vyhlášená Diakonií Církve bratrské. Jde o sbírku „Matouš 25“, číslo účtu 2301173860 / 2010, variabilní symbol 555. Diakonie Církve bratrské k vybrané částce přidá 100 000, Kč a výtěžek sbírky zašle obcím na Jižní Moravě a na Lounsku. První částku chceme odeslat v řádu týdnů po domluvě s obcemi, případně zástupci krajů. Přímý proklik na uvedený transparentní účet visí na webových stránkách CB (www.poratl.cb.cz/2021-pomoc-pro-jizni-moravu). Nejsem si jen jistý, jak na tomto odkazu fungují mezinárodní platby, jde ale o FIO banku, která to snad umí.

Druhou možností pomoci je iniciativa Sboru CB Trinec-Sosna, který má stanici v Hodoníně; jedná se o jediné společenství CB v zasažené oblasti. Vedoucí této stanice Pavel Popovský k tomu píše:

„Účet našeho sboru Církve bratrské v Hodoníně, ze kterého peníze rozdělujeme a budeme nadále rozdělovat potřebným, které osobně známe v Lužicích, Mikulčicích, Moravské Nové Vsi, a příp. v Hodoníně a Hruškách, a to na základě darovacích smluv, je veden pod naším mateřským sborem CB Trinec Sosna pod číslem: 1735052359/0800. Díky Pavel P. Přeposílám i znění podrobnější informa-

ce, kterou jsem zadával na facebookovou skupinu „Křesťanská inzerce“:

Tímto bych rád oslovil co nejvíce křesťanů, jimž náš Pán dal do srdce touhu pomoci lidem zasažených čtvrtčním tornádem. Jsem vedoucí stanice Církve bratrské v Hodoníně, která lidsky i finančně pomáhá cílenou pomocí konkrétním lidem v zasažené oblasti - zejména v Lužicích a Mikulčicích, příp. i dalších. Nyní bydlím v Hodoníně, ale pocházím z 5 km vzdálených Lužic (jedné z nejvíce postižených obcí čtvrtčním tornádem) kde jsem vyrůstal a kde stále bydlí moji rodiče a další rodinní příslušníci. Z těchto důvodů v Lužicích, Mikulčicích i Hodoníně znám velké desítky lidí zasažených touto katastrofou. Aniž bych v tom vyvinul počáteční aktivitu, začali nás oslovovat jednotlivci i celé sbory, a to nejenom z naší CB, s touhou cíleně pomoci. Dohodli jsme se na systému, kdy své finanční prostředky zasílají na náš sborový účet spravovaný naším mateřským sborem CB Trinec Sosna, odkud je na základě podepsaných darovacích smluv zasíláme na účty lidem postižených touto katastrofou, které osobně známe a namíste navštěvujeme a pokud je potřeba i pomáháme. Poškození jejich domovů dokumentujeme fotografiemi i s možným jejich příběhem. Pokud Vás osobně, nebo Váš sbor, oslovil tento druh pomoci a chtěli by jste se dovědět více, je možno mě kontaktovat na tel. 725 614 128. Bůh Vám moc požehnej. Mgr. Pavel Popovský z CB Hodonín.“

Milí bratři, ještě jednou moc děkuji za Vaši ochotu pomoci a přeji Vám hojnost Boží ochrany i požehnání. ■

Petr Raus.

NEDÁ SA TO OPÍSAŤ, DÁ SA TO IBA ZAŽIŤ.

V čase, keď je v Európe zima, mráz a sneh, oblasť rovníkovej Afriky zažíva svoje najkrajšie obdobie dažďov. Všetko je ohromujúco sýto zelené a bujaro rastie. Obdobie rozkvetu zažíva aj základná škola LEA v Tanzánii, pri ktorej vďaka nadšeniu miestnych a pomoci darcov vyrástol nový internát. Na jeho otvorení sa v polovici januára osobne zúčastnili Michal Klus, farár evanjelického cirkevného zboru v Třinci a **LADISLAV IVANECKÝ** zo združenia Deti Afriky, ktorého sme pri tejto príležitosti požiadali o rozhovor **EMÍLIA MIHOČOVÁ**

Projekt Deti Afriky, ktorý vznikol pri cirkevnom zbere Košice Terasa, už takmer desať rokov rozvíja projekty na podporu vzdelávania chudobných detí v Tanzánii. Aký bol hlavný cieľ vašej poslednej cesty do oblasti rovníkovej Afriky?

Tým najdôležitejším podujatím, ktoré sme absolvovali, bolo slávnostné otvorenie nového internátu. Je mimoriadne krásny a veľký, jeho súčasťou má byť v budúcnosti ešte jedna budova. Výstavbu finančne podporili evanjelici z Čiech, Nemecka aj Minnesoty v USA – na otvorenie však neprišli, bolo by to príliš komplikované.

Súčasťou otvorenia internátu bola aj jeho kolaudácia, ako v krajine býva zvykom. Ak inšpektori zistia, že niečo nie je v poriadku alebo došlo k nehospodárnemu nakladaniu s peniazmi, vinníkov berú rovno zo slávnosti do väzby. Medzi hosťami a štátnymi úradníkmi sa tak pohybovali aj tajní, lokálny šéf väznice, armády a polície, všetci v uniformách. Vyrázilo mi to dych, lebo všetci boli veľmi milí. Celkom sme si neuvedomovali, čo sa mohlo stať, až keď sa všetko skončilo.

Kto má najväčšiu zásluhu na tom, že sa toto dielo podarilo nielen začať, ale aj doviesť do úspešného konca?

Je to najmä zásluha Martina Tango, riaditeľa školy LEA v Dongobeshi a ELIET v Haydom. Je nesmierne šikovný, veľa financií získal cez fundraising. To, že sa mu výstavbu internátu podarilo zrealizovať je, podľa mňa, nadľudský výkon. A už má veľa ďalších plánov – chce začať stavať ďalšiu časť internátu a vybudovať novú strednú školu v Dongobeshi.

Martin, to je jedna smršť (smiech). Aj keď je nesmierne zaneprázdnený, vždy si nájde čas, keď s ním potrebujem hovoriť, a to aj v neskorých nočných hodinách. Je to človek s nepredstaviteľným manažérskym obdarovaním. Vie všetko zariadiť tak, aby dosiahol výsledok, motivovať

ľudí, vytvoriť atmosféru pokoja a bezpečia. Je radosť ho sledovať.

Išlo už o vašu tretiu cestu do Tanzánie, našlo sa však predsa niečo, čo vás opäť prekvapilo a pričom ste narazili na kultúrne rozdiely?

Slávnosť otvorenia internátu sa mala začať o desiatej, ale v skutočnosti sa začala o tretej (smiech). Spočiatku som to nevedel pochopiť, ale učím sa rýchlo – čas pre nich nehrá príliš veľkú úlohu. Platí to tanzánske: my Európania máme hodinky a oni majú čas.

Vždy ma tiež prekvapí, ako sa miestni vedia pekne poobliekať. My Európania pri nich vyzeráme ako špinaví, a aj sa tak cítime. Tanzánčania vyzerajú vždy „smart“ – nosia buď žiarivo biele oblečenie alebo v pestrých farbách: ružové, žlté, zelené... A všetko majú krásne vyleštené. Hovorím si, že to ani nie je možné, keď je všade prach, blato a oni sú čističky.

Ocenili vaši tanzánski priatelia, že ste pricestovali napriek nepriaznivým okolnostiam?

Boli z nášho príchodu nadšení. Náš pobyt trval len 9–10 dní, čo nebolo príliš rozumné, keďže sme mali náročný program. Do Tanzánie treba vycestovať minimálne na 14–15 dní, ale vzhľadom na mimoriadnu situáciu sme sa rozhodli pre kratší pobyt.

Čo všetko ste počas jedného týždňa absolvovali a aké miesta ste navštívili?

Chcel som navštíviť projekty, ktoré naše združenie podporuje. Máme tri hlavné programy: už osem rokov podporujeme školu Yedidia v Maretadu. Pred rokom sme začali s podporou školy ELI-ET v Haydom. V štádiu príprav je ďalší projekt – hľadáme adoptívne rodiny pre siroty, ktoré matky po pôrode nechali opustené v miestnej nemocnici. Na tomto projekte spolupracujeme s jej riaditeľom Dr. Nuwassom

Je to ohromná nemocnica, ktorú podporuje nórska a tanzánska vláda, ako aj evanjelická cirkev. V nedeľu sme navštívili viacero cirkevných zborov a služieb Božích spolu s pastorm Zakom Malekwom. Bolo to náročné, presúvali sme sa z jedného zboru do druhého – pripadal som si ako na dostihoch (smiech). Ale pastor Zak, ktorý študoval s Michalom Klusom v USA, nás chcel všade zobrať.

Podarilo sa vám stretnúť aj s rodinou, ktorá sa ako prvá zapojila do programu Siroty? Ako sa dnes adoptovanému dieťaťku darí?

Volá sa Sára a má štyri roky. Boli sme ju navštíviť spolu s riaditeľom nemocnice Dr. Nuwassom a jeho manželkou, ktorí stoja na čele projektu Siroty. Strávili sme s ňou a jej novou rodinou krátky čas. Sárin matka opustila po pôrode a vyrastala v nemocnici. Mala komunikačné problémy, neroz-

právala. Od októbra, kedy si ju osvojila nová rodina, sa všetko pozitívne zmenilo. Čoskoro nastúpi do materskej školy ELIET. Škola je postavená 4–5 kilometrov za mestečkom Haydom na lúke a postupne ju rozširujú. Navštevuje ju asi 250 detí, ktoré do školy ráno na vyučovanie vozia školské autobusy, ako je to bežné v Amerike.

S vedením oboch škôl v Maretađu aj Haydom pravidelne komunikujete, máte prehľad o ich situácii, pokrokoch aj problémoch. Aké majú plány na najbližšie obdobie?

Najbližšie tri roky chcú školy predovšetkým rozvíjať – v Yediďia dokončiť internát pre dievčatá a v ELIET dobudovať dve nové triedy a toalety pre učiteľov. Prioritou sú však výsledky, ktoré dosiahať dosahujú výborné.

V Tanzánii sa v súčasnosti na každej škole vymieňajú učebnice, a na to treba veľa peňazí. Majú plán – jeden žiak = jedna učebnica. Doteraz bolo bežné, že 3–5 žiaci mali jednu učebnicu alebo opisovali poznámky z tabule. Zámerom je, aby mal každý žiak postupne na každý predmet svoju vlastnú učebnicu. Do tohto projektu sa zapojilo aj naše združenie Deti Afriky. Na webovej stránke www.detiافriky.sk aj na Instagrame je uvedené číslo účtu a QR kód, cez ktorý môžete v prípade záujmu poslať 4 € na nákup kníh. Vaše štyri eurá umožnia nákup jednej učebnice pre jedno dieťa. Naším cieľom je zakúpiť 300 učebníc, a tak deťom otvoriť ďalšiu z ciest lepšej budúcnosti.

Aké sú deti, ktoré ste stretli?

Deti boli pozitívne naladené a plné energie. Všetko okolo bolo také elektrizujúce, že to ani neviem slovami vysvetliť.

Kde a s kým ste boli počas vášho pobytu ubytovaní?

Boli sme ubytovaní v dome Martina Tanga spolu so skupinou štyroch Nemcov z cirkevného zboru v Darmstadte pri Frankfurte,

ktorí tiež podporovali výstavbu internátu a pricestovali na jeho otvorenie. Jeden dospelý muž a traja 18-roční chlapci. Prekvapilo ma, ako rýchlo sa adaptovali na miestnu kultúru. V Tanzánii zostali až do polovice marca, aby viedli novú digitálnu internetovú výuku v škole LEA. Dúfam, že takíto ľudia, ako sú oni, raz budú viesť Európu.

Cez projekt Deti Afriky ste už v minulosti do Tanzánie vyslali niekoľkých dobrovoľníkov. Aká je situácia v súčasnosti, keď zúri pandémia?

Dobrovoľníci boli naposledy v Maretađu v roku 2019. Počas uplynulého „koronaroku“ tam nebol žiadny dobrovoľník. Situácia dobrovoľníctvu nepraje, a to nielen kvôli pandémie. Po minuloročných voľbách je celá opozícia za hranicami krajiny. Vláda prijala obmedzenia aj pre zahraničných dobrovoľníkov, našli sme však spôsob, ako ich vyslať, keď na to bude vhodná situácia. Máme obavy, ako sa situácia v krajine z hľadiska slobody bude ďalej vyvíjať.

Pandémia korona vírusu zasiahla celý svet. Postihla rovnako intenzívne aj oblasť rovníkovej Afriky?

V Tanzánii koronavírus vnímajú inak ako my v Európe – až tak pred ním neutekajú. Krajina leží na rovníku a teploty sa tu pohybujú od 28 do 32 stupňov, vďaka čomu nie je vírus až tak rozšírený. Ani u nás sme v lete covid príliš nevnímali. Vôbec nepoužívajú rúška. Prezident Magufuli tvrdil, že v Tanzánii Covid-19 nie je. Samozrejme, že vírus je aj tam – voči postoju prezidenta sa ohradila miestna katolícka a luteránska cirkev. Nedávno som na BBC čítal, že v dôsledku ochorenia zomrelo niekoľko katolíckych rádocových sestričiek.

V marci zomrel aj prezident John Magufuli – údajne boli príčinou smrti srdcové problémy. Pred svojou smrťou sa však dva týždne neobjavil na verejnosti,

čo vyvolalo špekulácie o tom, že mohol trpieť práve na Covid-19, ktorý opakovane popieral.

Po Magufuliho smrti v marci 2021 prezidentskú prísahu zložila Samia Suluhu Hassan ako prvá žena v Tanzánii. Ako na to reagujú vaši spolupracovníci?

Martin Tango je nadšený – znamená to pre nich ešte ďaleko viac, ako pre nás voľba sloven-

skej prezidentky. Vkladajú do nej veľké nádeje. Treba si však počkať, ako sa bude situácia vyvíjať.

Obe školy, ktoré projekt Deti Afriky podporuje, patria medzi súkromné školské zariadenia. Ako sa k nim doposiaľ staval štát?

Posledné obdobie súkromným školám neprialo, vláda podporovala skôr štátne školy. Aj keď je úroveň výučby na štátnych školách relatívne nízka, učitelia sú vďaka štátnej podpore lepšie platení. Predtým projekty v Tanzánii podporovali aj Dáni, prezident Magufuli sa však obracal skôr na Čínu. Ľuďom so sklonmi k diktatúre nikdy nešlo o rozvinutú krajinu, ale o niečo celkom iné. Posledné roky sa za jeho vlády mnohé pritvrdzovalo. Miest-

ni o tom nesmeli hovoriť verejne, iba v súkromí. Uvidíme, ako bude v krajine vládnuť Samia Suluhu Hassan – s jej osobnosťou sa spájajú očakávania, že bude iným typom vodcovskej osobnosti ako jej predchodca.

V Tanzánii ste boli prvýkrát v roku 2014 – všimli ste si počas tohto obdobia aj pozitívne zmeny?

Napriek všetkému je to stále

den deň som mal spolu so Zakom cestovať autom. Meškal dve hodiny. Bol som v šoku, keď si potom sadol na sedadlo spolujazdca a hovorí mi: „Ideš ty.“ A tak som išiel (smiech), hoci som nemal medzinárodný ani tanzánsky vodičský preukaz. Mali sme šťastie, že sme išli po vidieku. Najviac som sa bál, či nezrazím kozu, kravu alebo sviňu, situácia na ceste sa veľmi rýchlo mení.

Cesty sú tam prašné a autá

Napriek tomu nelutujete, že ste cestovali len dvaja?

Naopak, som rád, že som mohol vycestovať práve s Michalom Klusom. Rozumieme si a je s ním zábava. Nie je to žiadny ustráchaný farár, práve naopak. Každá výzva je pre neho malá.

Absolvovali ste po návrate na Slovensko povinnú karanténu?

Už na letisku v Addis Abebe som

veľký progres, či už ide o komunikáciu, správanie ľudí, materiálne vybavenie alebo celkovú situáciu. Vidím to pozitívne.

Mali ste možnosť stráviť viac času aj s pastorm Zakom Malekwa, bývalým olympijským športovcom, ktorý pred časom osobne navštívil Slovensko? Je stále v aktívnej službe?

Je už v dôchodkovom veku, ale ešte vypomáha novému farárovi, ktorý ho má nahradiť. Je plný energie a venuje sa najmä evanjelizačným aktivitám. V jeho dome aj dnes žije asi 24 detí vo veku od 2 do 30 rokov, ktoré si adoptoval, a o ktoré sa stará. Pozval nás na večeru, čo je vždy neskutočne duchovne nabíjajúci čas. Nedá sa to opísať, dá sa to len zažiť. V je-

staré. Nie je to jednoduché. Ale všetko dobre dopadlo. So Zakom je radosť tráviť čas. Potešilo ma, že sme sa mohli cestou v aute osobne porozprávať.

Spomenuli ste, že je lepšie, ak do Afriky vycestuje väčšia skupina. Prečo?

Je to lepšie, čo sa týka pokrytia aktivít a aj lacnejšie, náklady sa rozdeľia. Všetky presuny totiž niečo stoja – doprava autom je v Tanzánii drahá. Tam je majetkom aj bicykel. 80–90 percent ľudí chodí peši. Motorka je nóbl. Auto nedosiahnuteľné. Na presuny autom sa skladáme. Prispievame aj hostiteľom, ktorí nás pozývajú na návštevu. Viete, ak vás hostia ľudia, ktorí toho sami veľa nemajú, nemali by ste dobrý pocit z toho, keby ste im nepomohli.

sa objednal na PCR test cez aplikáciu eHranice. Po prilete do Košíc som bol najskôr päť dní v karanténe, a potom som sa dal otestovať. Správal som sa podľa bezpečnostných pravidiel. Hranica medzi odvahou a hlúposťou je však nesmierne tenká. Človek sa musí správať rozumne a zohľadniť to, aby neohrozoval iných, ale na druhej strane, nakažiť sa môžete prakticky kdekoľvek.

Kedy by ste sa chceli doTanzanie opäť vrátiť?

Plán je taký, že ak sa situácia s covidom zlepši v Európe aj Afrike, ďalšia skupina by mala vycestovať na jeseň. Uvidíme, ako sa to vyvinie. ■

Evanjelický východ 4/2021

OTVORENIE UBYTOVNE PRE DETI V TANZÁNII

V polovici januára 2021 došlo k slávnostnému otvoreniu novej ubytovne pre deti školy Lea v Dongobeshi. Ide o školu, do ktorej podpory sú zapojení i priatelia z Česka a Slovenska v rámci projektu Deti Afriky.

O tomto internáte sa snívalo dlho. Keď škola LEA v roku 2009 začala, bolo niekoľko desiatok detí ubytovaných v rodinách učiteľov a priateľov školy. Neskôr si škola prenajala prvú ubytovňu. Vzhľadom na rapidný rozvoj školy však čoskoro nestačila, a tak sa prenajala druhá budova. Ale rast pokračoval a situácia nebola dobrá, pretože budovy stáli v mestskej zástavbe a vlastne príliš nevyhovovali svojmu účelu. A, najmä, čoskoro boli zase plné. Spomínam si na jedno stretnutie, kedy som mal pocit, že pri spoločnej večernej bohoslužbe asi omdliem. Miestnosť bola naplnená do posledného miestečka. Deti stáli jedno vedľa druhého. Neskôr sa vyskytla príležitosť na prenájom areálu skrachovanej školy, kde boli aj ubytovacie zariadenia. Toto boli po drobných opravách pekné a vhodné priestory pre deti, ale nájom nebol nízky.

S vierou sa pustili do práce

Každopádne už od začiatku tu bol sen mať svoju vlastnú ubytovňu. Dlho to vyzeralo nereálne. Už pred mnohými rokmi síce prebiehali nákupy a výmeny pozemkov vedľa školy, ale so začatím prác sa stále čakalo, pretože náklady boli veľké. V priebehu roku 2018 sa objavili ďalší partneri, ktorí prisľúbili finančnú pomoc. A tak sa v druhej polovici roku 2019 naši priatelia rozhodli s vierou pustiť do die-

la. Najprv niekoľko mesiacov vyrábali tehly, potom kopali základy a stavba pomaly rástla. Termín otvorenia sa stále posúval, pretože inšpektori mali stále väčšie požiadavky. Najprv sa totiž stavala iba ubytovňa s tým, že deti budú využívať sociálne zariadenia v škole. To však hygiena neskôr zatrhla, a tak sa museli stavať i sociálky. Ďalej prišiel dvojmetrový plot okolo celého areálu. A potom už nič nebránilo tomu, aby sa všetko otvorilo.

Udalosť, kde sme nemohli chýbať

Keď s nami naši partneri konzultovali termín otvorenia internátu, tak počítali s tým, že nemôžeme chýbať. Nemohli sme ich sklamať. Považovali sme túto udalosť za takú zásadnú, že sme aj napriek zložitej pandemickej situácii vycestovali, i keď len veľmi skromne. Na slávnostnom otvorení som sa zúčastnil spolu s Ladislavom Ivaneckým z Košíc. Dva dni pred otvorením ubytovne sme pricestovali do Tanzánie. Toho večera sme sedeli v potemnej záhrade jednej reštaurácie blízko letiska, a mali sme obrovskú radosť zo stretnutia s našimi priateľmi – teda s pastorm Zakom a s riaditeľom Martinom Tango. V jednom okamihu mal Martin telefonát, kde ho spolupracovníci informovali, že v starej ubytovni práve prebieha inšpekcia z hygieny. Bolo deväť hodín večer a inšpekcia opäť kontro-

lovala kvalitu ubytovania. Množstvo kontrol sa stále zvyšovalo a inšpektori mali mnoho pripomienok. Prekážalo im, že v rovnakej ubytovni sú ubytované deti základnej i strednej školy. To len dokazovalo, že bol skutočne najvyšší čas nový internát otvoriť.

Vypočuté modlitby detí

Samotné otvorenie bolo nádhernou udalosťou a až na mieste sme sa dozvedeli, že je to vlastne zároveň i kolaudácia. Prítomný bol hlavný komisár Chelestino Mofuga a s ním mnoho ďalších úradníkov, vrátane okresných veliteľov polície, armády a väzenia. Kolaudácia prebehla úspešne a slávnosť bola veľkolepá. Zažili sme mnoho spevu, modlitieb, dlhých príhovorov a všetkého, čo k tomu patrí. Zúčastnilo sa na nej viac než tisíc detí, rodičov, hostí a priateľov školy. Na občerstvenie padla celá krava (alebo viac?) a aj deti mali mäsa toľko, koľko hrdlo ráči. A, samozrejme, každé dieťa dostalo limonádu. Martin si dal záležať, aby deti neboli obmedzené v ničom. Chcel, aby si aj ony oslavu užili. Ako sám opakovane povedal: Túto ubytovňu máme, pretože sa za ňu deti modlili. Martin vyznáva, že ho samotné deti povzbudzovali, že sa do toho môžu pustiť, pretože Pán Boh bude s nimi a on to požehná. Či to bolo ráno, na poludnie alebo večer, deti nezabúdali v modlitbe prosiť za ubytovňu. Teraz ju majú. Teraz v modlitbách ďakujú!

Začína výstavba druhej časti

Je nutné povedať, že otvorená bola iba časť ubytovne. S výstavbou druhej časti sa začína v týchto dňoch. Veríme, že sa nám podarí zohnať prostriedky, aby sme aj tento rok významne pomohli. *(Ak by ste chceli stavbu ubytovne podporiť, môžete svoje dary poslať na účet nášho združenia Deti Afriky s variabilným symbolom 860. Do správy napíšte: ubytovňa)*

Hotový internát bude mať tvar písmena H. Ide teda vlastne o dve ubytovacie časti spojené budo-

vou, kde sú sociálne zariadenia. Teraz je hotové jedno krídlo ubytovne a je dokončené tiež sociálne zariadenie. V ubytovacej časti je 12 ubytovacích jednotiek, ktoré sa ešte vždy delia na dve časti. V každej časti sú trojposchodové postele. Toto jedno krídlo celkovo teda pojme 288 detí. Keď sa dostavia druhé krídlo, bude dostatok ubytovania pre všetky deti zo základnej školy. Stredoškólači zostávajú v pôvodnej lokalite. Izby sú krásne vysoké, vzdušné a s veľikánskymi oknami. Je to úžasný pokrok vzhľadom k tomu, kde deti bývali kedysi. Som za to veľmi vďačný. Sociálne zariadenie obsahuje časť s umývadlami, časť s kabínkami s tureckými záchodmi a časť s kabínkami, kde je sprcha. Zo sprch zatiaľ teda tečie iba studená voda, ale pracuje sa na systéme ohrevu vody s využitím potenciálu slnka.

Posúvajú sa k sebestačnosti

Chcel by som sa poďakovať všetkým, ktorí na túto stavbu prispeli. Za náš projekt sme takto mohli odoslať asi 645 000 Kč. Významne pomohli tiež partneri z USA a Nemecka. Chcel by som vašu pozornosť nasmerovať predovšetkým na to, koľko vyzbierali naši tanzánski priatelia sami. Ide o čiastku prevyšujúcu milión korún. Keby mi pred rokmi niekto povedal, že budú schopní niečoho takého, neveril by som. Vybraná čiastka je obrovským dôkazom, že ľudia tejto školy veria a veria tomu, čo sa tam deje. Sú za ňou skryté tisícky darcov. A tak je i tento projekt dôkazom toho, že sa naši priatelia posúvajú stále viac k sebestačnosti. A to je pre nás zdrojom veľkej radosti i vďačnosti voči Pánu Bohu.

Otvorenie tejto ubytovne je pre nás ďalším dôkazom Božej dobroty. Sme vďační, že môžeme byť súčasťou takého pekného projektu a len s počudovaním sledujeme, ako náš príspevok mení množstvo životov. Ďakujeme, že ste v tom s nami! ■

Evanjelický východ 4/2021

Celoslovenská konferencia Cirkvi bratskej

Po dlhom a náročnom období sa Rada Cirkvi bratskej, delegáti jednotlivých zborov a ďalší celocirkevní pracovníci stretli na výročnej konferencii v sobotu 19. júna v Banskej Bystrici. Minulý rok sa po viacerých odkladoch musela konferencia konať prostredníctvom programu zoom, tohoročný variant bol preto o mnoho lepší a najmä praktickejší. Z pochopiteľných dôvodov sa konferencia konala iba jeden deň v aule Slovenskej zdravotníckej univerzity.

Text: EVA BECHNÁ, z podkladov účastníkov
Foto: M. CABADAJ, J. INSTITORIS, J. MÁHRÍK

Konferencia začala netradične – pobožnosťou a Večerou Pánovou. Slovom poslúžil Juraj Institoris, vikár banskobystričského zboru, ktorý bol neskôr ordinovaný za kazateľa. Jeho kázeň s názvom Koľko stojí Ježiš vychádzala z textu Matúša 26, 1–30. Hovoril o tom, že naša viera musí mať aj konkrétne, hmatateľné prejavy. Tak ako žena v Betánii rozpoznala v Ježišovi Mesiáša a slúžila mu, tak aj my by sme ho mali rozpoznať a slúžiť mu, keď je prítomný v blízkych okolo nás. „Kto v Ježišovi rozpozná Mesiáša, ten Ho štedro uctí. Kto v ňom rozpozná príťaž, ten Ho lacno zapredá, a ten, kto v ňom nájde opustenie, ten Mu nikdy neprestane ďakovať.“

Po pobožnosti začala už samotná konferencia. Štandardne bol overený počet delegátov s hlasovacím právom a skutočnosť, či je konferencia uznášaniaschopná. Bolo schválené predsedníctvo konferencie, zapisovatelia, program a ustanovení skrutatóri. Do predsedníctva konferencie zasadli: Miroslav Moravský, Slavomír Poloha, Ján Máhrik a Marcel Markuš.

Ako prvou a iste najmilšou povinnosťou toho dňa bola ordinácia brata Juraja Institoris. Za domáci zbor predniesol k ordinácii stanovisko staršovstva Todd Patterson, pridali sa aj ďalší bratia. Teraz už kazateľ Juraj Institoris pôsobil istý čas spolu s manželkou v Škótsku, kde sa misijne a pastoračne venovali slovenským Rómom. Preto ho viacerí vnímali ako človeka, ktorý sa priamo „v teréne“ osvedčil nielen ako obetavý a služobný brat, ale aj teologicky zdravo nasmerovaný. Konferencia teda s radosťou schválila jeho ordináciu a po ordinačnom sľube sa prítomní kazatelia za neho aj jeho manželku modlili. Modlitby viedol kazateľ Rastislav Betina.

Nasledovala tajomnícka správa Jána Henžela, ku ktorej neboli žiadne otázky a konferencia ju napokon schválila. Následne Juraj Klementovič, riaditeľ kancelárie Rady, predniesol správu o hospodárení v roku 2020, ako aj odpovedal na otázky z pléna. Aj táto veľmi podstatná časť konferencie bola schválená. V diskusii zaznelo, že v predchádzajúcom náročnom období, kedy neboli možné prezenčné nedeľné zbierky, sa ukázala väčšia obetavosť v menších ako vo väčších zboroch. Predseda RCB Štefan Evin poďakoval všetkým zborom a staršovstvám, ktoré prispeli finančnými darmi zborom vo Vranove a Michalovciach.

V tomto istom bloku bol zároveň schválený návrh Rady na príspevky zborov na financovanie spoločných potrieb cirkvi v roku 2021.

Návrhy

V ďalšom bloku boli prezentované návrhy, ktoré mala konferencia posúdiť a prípadne schváliť. Jedným z nich bol návrh zboru CB Trnava, aby bol z Ústavy vypustený článok 3, odsek 4, ktorý znie: *Prevod členstva medzi jednotlivými zbormi nepodlieha skúmaniu podmienok podľa čl. 3, ods. 1 Ústavy*. Diskutovalo sa o tom, či človek, prijatý za člena v jednom zbore je automaticky členom celej Cirkvi, a teda, či je v poriadku, aby bol len formálne prevedený do iného zboru v prípade sťahovania a pod. Niektorí delegáti argumentovali tým, že ak by sa článok vypustil, bola by narušená celistvosť cirkvi. Vznikali by paradoxné situácie, ak by nové staršovstvo v novom zbore záujemcu ako člena odmietlo. Navrhovatelia naopak argumentovali, že podobne sú aj kazatelia ordinovaní pre celú Cirkev, ale zároveň inštalovaní do konkrétneho zboru. Ide tu o zodpovednosť každého človeka ku konkrétnemu spoločenstvu, ktoré by mal najskôr spoznať a prijať skutočnosť, že sa podriadi miestnemu staršovstvu. Návrh však nebol konferenciou prijatý.

Ďalší návrh z CB Bratislava žiadal, aby Rada organizovala každý rok konferenciu pre členov CB a ich priateľov so zameraním na vzdelávanie, budovanie vzájomných vzťahov, spolupatričnosti a jednoty, pre rozvoj vzájomnej komunikácie a duchovnej známosti. Navrhovatelia zdôraznili, že mladšie generácie sa už dobre nepoznajú, a preto podobná konferencia na celocirkevnej úrovni by napomohla

zlepšeniu týchto vzťahov. Podľa nich tu tento typ konferencie chýba. V organizácii podobnej konferencie by sa mohli zbory striedať.

Niektorí ďalší delegáti argumentovali naopak faktom, že podľa doterajších skúseností sa účasť na podobnej konferencii nedá nanútiť ani garantovať a momentálne je tu pomerne veľa menších konferencií. Návrh nebol schválený.

Schválený nebol ani ďalší návrh bratislavského zboru, ktorý žiadal, aby Rada pred tým, ako predloží Konferencii závažnú zmenu Ústavy, Poriadku a iných rozhodnutí, ktoré majú zásadný dosah na život Cirkvi, usporiadala v dostatočnom predstihu pred-konferenciu či stretnutie štatutárov zboru či iných zástupcov, kde by sa vopred prerokovali dôvody takejto zmeny, jej zámer, obsah a dopad.

Predseda Štefan Evin informoval v ďalšej časti delegátov o stretnutí zástupcov cirkví s premiérom SR a odovzdal jeho pozdrav Konferencii. Prečítal pozdrav predsedu CB z Českej republiky.

Zmeny v Poriadku

Ďalej sa delegáti zaoberali pozmeňovacími návrhmi Komisie pre Poriadok CB. Prvým bola oprava článku 2, odseku 2 Poriadku CB. Táto zmena mala reagovať na situáciu, ktorú sme prežili minulý rok. Nové znenie sa usiluje dať právny základ tomu, ako má v čase pandémie či v inej podobnej situácii zbor alebo celá cirkev rozhodovať, ak sa nemôže stretnúť fyzicky. Z dvoch pozmeňujúcich návrhov (druhý podal bratislavský zbor) prešiel pozmeňovací návrh Komisie pre Poriadok CB. Ďalej predstavila Komisia pozmeňovací návrh k článku 61 Poriadku (téma: Konferenčné komisie). Návrh bol konferenciou schválený. Konferenciou bol schválený aj ďalší pozmeňovací návrh, týkajúci sa článkov 61 a 86 k téme Komisie pre Poriadok.

Väčšia diskusia bola venovaná pozmeňujúcemu návrhu na zrušenie funkcie tajomníka Rady a jeho

nahradenie funkciou prvého podpredsedu Rady. O podobnom návrhu sa rokovalo už na konferencii v roku 2017, ale vtedy neprešiel. Komisia odôvodňuje tento návrh tým, že súbor organizačno-správnych povinností prešiel už v minulosti na riaditeľa kancelárie Rady. Tajomník je v súčasnosti dobrovoľná, neplatená funkcia vzhľadom na znižovanie nákladov a zbytočne komplikuje celé voľby Rady. Komisia preto navrhla, aby v rámci zvolených zástupcov Rady boli dvaja podpredsedovia, ktorí by si rozdelili povinnosti a kompetencie, pričom by boli zachované všetky ostatné pravidlá a podmienky na obsadenie a voľbu do Rady. V nadväznosti na tento návrh navrhla komisia zmeniť formuláciu „tajomnícka správa“ na „správu o činnosti Rady“. Celý komplex týchto návrhov bol schválený.

Na záver bol ešte schválený pozmeňovací návrh článku 60 (Program konferenčného rokovania). Bolo potrebné zvoliť členov jednotlivých komisií na obdobie 2021–2025, a pretože nás v budúcom období čakajú opäť voľby Rady, zvolila sa aj volebná komisia v zložení: Dušan Čičel (CB Bratislava), Martin Kačúr (CB Spišská Nová Ves), Miroslav Moravský (CB Kalinovo), Eva Myjavcová (CB Žilina) a Martin Uhrňák (CB Bardejov).

V ďalšej diskusii sa delegáti venovali pilotnému návrhu mzdového predpisu a tiež zdieľali svoje skúsenosti a pocity v súvislosti s duchovným životom počas „koronakrízy“. V záverečných modlitbách ďakovali za Božie sprevádzanie v tomto období a do Božej starostlivosti odovzdávali mnohých chorých a potrebných.

Rokovanie konferencie je vždy veľmi náročné a únavné, avšak potrebné. Sme vďační Pánu Bohu, že nás previedol cez obdobie koronakrízy, že dal milosť vzniku novým zborom a povolal do služby nového kazateľa. Chceme prosieť o múdrosť a ochranu aj do ďalšieho obdobia. ■

SPRÁVA PREDSEDU RADY CB PRE KONFERENCIU CB 2021

Príde doba post-covidová

ŠTEFAN EVIN

Keď sa apoštol Peter na Letnice postavil pred užasnutých a rozpačitých poslucháčov, práve začínajúcu éru Kristovej cirkvi zadefinoval ako *posledné dni* (Sk 2, 17). V Božom škálovaní času trvajú posledné dni už vyše 20 storočí – teda veľmi dlho – ak to pomeriavame s vekom človeka alebo s tým, čo pri sebe vnímame ako dlhé alebo krátke obdobie. A v týchto posledných dňoch na Božej časovej osi zažil celý svet v posledných mesiacoch mimoriadnu udalosť. Vlastne ju zažíva aj teraz a bude ju, alebo jej dôsledky, určite ešte dlho pociťovať a vyrovnávať sa s nimi.

Pandémia Covid-19 je vo svojej globálnosti mimoriadne lokálna a silne osobná. Zasiahla každého. Dotkla sa života jednotlivcov, rodín, dedín, miest, štátov, korporácií, politik, biznisu, kultúry, obchodu, cestovania, športu. A nielen dotkla, poriadne do nás sotila a niekde až s brutálnymi následkami. Toto pandemické tsunami sa nevyhlo ani našim zborom, našej denominácii, našim procesom, životným rytmom a životom bratov a sestier. Ak sa pri našich konferenciách snažíme reflexívne pozerať dozadu a niekedy aj proaktívne dopredu, tak takáto udalosť, so svojou nebhývalou intenzitou, rozsahom a dopadmi, to robí o to viac potrebným. Covid-19 ohrozil náš život a bral životy. Má aj veľa nepriamych dôsledkov na náš život, no jeden bol zvlášť významný: Izolácia. Karanténa. Sociálny odstup. Toto ochorenie útočí na život a súčasne zasahuje sociálne tkanivo našich vzťahov. Byť spolu začalo byť nebezpečné. Zhromaždiť sa bolo neúnosným rizikom.

Plačte s plačúcimi (Rim 12, 15)

Je pokyn pre vzájomnú podporu skrze spoločne zdieľanú bolesť a zármutok. Je to jedna z opôr vo forme ľudskej blízkosti pre tých, ktorým sa rozpadol svet alebo prežívajú bolesť zo straty blízkeho človeka. Nešťastie, strata, diagnóza, tragédia a smrť vedú ľudí k sebe. Ak nie priamo zo súcitu, tak aspoň zo slušnosti. Podanie ruky, objatie a tiché vzlyky boli to najmenej, čo sme v takej situácii normálne zvykli urobiť. Koronavírus nás však uvrhol do izolácie a jedny z najťažších chvíľ v živote – chorobu, pohreby a trúchlenie – boli mnohí naši bratia, sestry, priatelia a známi nútení prežívať osamotení. Avšak zomieranie v izolácii – to bolo niečo, s čím sme nepočítali. Tento deficit osobného povzbudenia a spoločne zdieľanej a nesenej bolesti je výzvou pre následný pastoračný záujem

a duchovnú starostlivosť o tých, ktorí tým prešli a prechádzajú.

Na druhej strane, dvojice a rodiny, ktoré plánovali a pripravovali svadbu, mali veľmi obmedzenú možnosť okúsiť, čo je to *radovať sa s radujúcimi*. A v niektorých rodinách i zboroch sa ten plač a radosť dokonca stretávali, za súčasného dodržiavania sociálneho dištanču.

Situácia v cirkvi

Zdá sa, že pandémie zmrazila alebo zminimalizovala evanjelizáciu – aspoň tú jej formu, ktorá spočívala na osobných kontaktoch. To malo vplyv aj na katechumenátnu prípravu a učenicke vedenie. Opakovane som zažil, aké to bolo zvláštne a málo prirodzené, keď sme sa s novými veriacimi pred krstom alebo pripojením k zboru rozprávali vonku a s rúškami na tvári. Verejné prijímanie ako spoločná oslava nového života z moci evanjelia muselo byť odložené. Je možné, že aj toto prispelo k medziročnému poklesu počtu členov v našej denominácii. Alebo aj niečo iné? Aká je vaša skúsenosť?

Po dobrom zabehnutí kancelárie Rady v predchádzajúcich rokoch som sa v roku 2020 chystal na systematickejšie návštevy zborov a stretnutia so staršovstvami. Protiepidemiologické opatrenia ma však odizolovali od zborov podobne ako kazateľov a staršovstvá od ich zborového spoločenstva. Naše kontakty sa presunuli na telefóny a do online priestoru. Cirkvi začala robiť úplne novú skúsenosť v rozsahu, ktorý sme si predtým nevedeli ani predstaviť a s ktorou sme ani nepočítali. Cennými sa v zboroch stali počítačové a moderné komunikačné kompetencie. A manažovanie prípravy vysielania.

Neviem popísať, akým procesom prešiel ktorý zbor, kým si našiel jemu vyhovujúcu formu komunikácie a zdieľania duchovného vyučovania. Aj cel-

kový obraz pôsobenia našich zborov v online prostredí je v mojom videní veľmi neúplný. Bude pre nás užitočné, keď sa v zboroch zamyslíme nad tým, ako sme reagovali na novú situáciu a čo sme sa pri tom naučili.

- Čo nám pandémia odhalila o živote nášho zboru? Denominácie?
- Ktoré oblasti sa ukázali ako zraniteľné a ktoré životaschopné?
- Ktoré skupiny/oblasti potrebovali najväčšiu podporu a starostlivosť?
- Ktoré skupiny/oblasti ostali najviac bokom a možno zanedbané?
- Komu táto situácia vyhovovala?
- Platilo aj v prípade zboru, že „kto nie je na internete, ten neexistuje“?
- Čo nám pandémia do zborového života dala a čo nám vzala?

Cirkev v online priestore

Je zrejmé, že reakcia zborov na obmedzenú a nakoniec zrušenú možnosť zhromažďovania sa na spoločných bohoslužbách závisela od viacerých

faktorov. Tam, kde s online vysielaním mali skúsenosť aj pred pandémiou, to išlo oveľa ľahšie. Na druhej strane sa stalo aj to, že k online vysielaniu a vzájomnej komunikácii sa zbor dopracoval len nedávno. Dôležitú rolu hrala aj pohotovosť a operatívnosť kazateľov a staršovstiev. Kto dlho čakal na zlepšenie situácie a len núdzovo improvizoval, bol nakoniec aj tak nútený osvojiť si nejakú technológiu a postup. A v tejto oblasti sa objavila celá škála prístupov a foriem. Od interaktívneho stretávania sa na komunikačných platformách v bežnom čase bohoslužieb, cez live streamovanie, online vysielanie zo záznamu až po samostatné stretnutia v inom čase. A pravdaže rôzne kombinácie. Zbory prostredníctvom schopných a ochotných bratov a sestier vytvorili úplne nové koncepty pre používanie piesní, čítanie textov, pripomínanie sviatkov a výročí, kázanie, komunikáciu, zdieľanie.

Tí, ktorí nahrávali svoje príhovory a kázne v obývačkách alebo prázdnych modlitebniach, zrazu komunikovali s fiktívnym obecnstvom. Bez očného kontaktu a bezprostrednej spätnej väzby.

Nehovoriac o časovom posune pri vopred nahrávaných záznamoch. Veci a detaily, ktoré si pri bežnom zhromaždení možno ani nevšimneme, zrazu pútali našu pozornosť. Dávali sme si otázku, či toto alebo toto môžeme/chceme pustiť do online priestoru.

Veľkosť a veková skladba zboru takisto zohrala svoju úlohu. V niektorých zboroch – najmä mladších a novších – asi málokto mal problém s „internetmi“. No v generačne pestrých zboroch sú bratia a sestry, ktorí nemajú prístup k týmto technológiám, alebo ich neovládajú. Veľa sme si preto pripomínali, že je potrebné udržiavať pravidelný (telefonický) kontakt so starými, osamelými a chorými bratmi a sestrami. Tam pomohol aj klasický spôsob doručovania prepísanej a vytlačenej kázne.

Keďže nezaočkovaní seniori boli/sú najviac ohrozenou skupinou, prirodzene sa im venovala vyššia pozornosť, aj keď reálne možnosti pomoci a komunikácie s nimi boli veľmi obmedzené. A najviac pre tých, ktorí boli v zariadeniach sociálnej starostlivosti. Avšak inou skupinou, na ktorej sa toto obdobie asi výrazne podpisuje, sú deti. V našich zboroch sme mali (a dúfam, že aj budeme mať) tradične a historicky zabehnuté skupinové nedeľné a týždenné programy pre deti a dorast. Pandémia to zrušila podobne ako školské vyučovanie. Neostali niekde v zboroch naše deti bokom? Inde si, naopak, túto situáciu všimli a systematicky pripravovali aj časť vysielania či inak spracovaného programu pre deti. A niekde to ostalo len spontánne na rodičoch. No stretol som sa aj s tým, že to vedenie zboru využilo na to, aby pomohlo rodičom – zvlášť tam, kde sú otcovia kresťania – aby sa oni ujali biblického vyučovania svojich detí v rodine. Takže prvotnú nevýhodu pretransformovali na dlhodobú výhodu.

Na druhej strane sú však mladí ľudia vo virtuálnom online priestore ako ryba vo vode (o kvalite tej vody sa dá veľa diskutovať). Pre nich sú virtuálne priestory a vzťahy takmer neoddeliteľnou súčasťou ich kultúry a identity. Preto môžeme mať aj obavy o to, či práve oni sa budú chcieť vrátiť do reálneho fyzického priestoru spoločenstva zboru a vzťahov. Ak nám to Boh umožní, tak prvé mesiace po obnove spoločných zhromaždení nám ukážu aj to, ako sa izolácia podpísala na členoch zborov. Nepribudlo viac čistých konzumentov? Takých, ktorí v nedeľu popri konzumovaní raňajok v posteli môžu „konzumovať“ aj vysielanie prenosu z bohoslužieb. Môj bulharský kolega tento jav nazýva „pyžamoví kresťania“. Rozšíri sa počet nominálnych veriacich a neprítomných/neaktívnych členov? Ak sa už predtým vyskytli problémy aj s uznášaniaschopnosťou členských zhromaždení kvôli veľkému počtu neaktívnych členov, po pandémie to môže byť ešte vypuklejšie. Bude to výzva pre vedenia zborov venovať sa oblasti členstva aj výchovnej disciplíny – čo je o.i.

reformačná charakteristika cirkvi (spolu s čistým zvestovaním Slova a náležitým vysluhovaním sviatosti). Je to stály priestor pre vyučovanie a aplikovanie učenickeho procesu v zbere podľa trajektórie *veriť – patriť – konať*.

Konzumácia obsahu z internetu

je spojená aj s tým, že ľudia môžu počúvať (a sýtiť sa) rôznymi učiteľmi, kazateľmi, názormi, a to v oveľa väčšom rozsahu ako vo vlastnom zbere. To na jednej strane zvyšuje ich rozhľad, no na druhej strane môže rozostrovať, spochybňovať a relativizovať to, čo sa učí v zbere. Individuálne pohľady sa priamo alebo nepriamo, vyslovene alebo praktikovaním dostanú do súladu alebo kolízie s teologickými presvedčeniami zboru, ktoré svojimi postojmi a vyučovaním reprezentuje kazateľ a staršovstvo, a z ktorých vyplývajú konkrétne aplikácie pre život zboru a procesy v ňom. Tam, kde to v zbere prispeje k sformovaniu či ujasneniu si presvedčení, alebo opusteniu nefunkčných stereotypov, to môže priniesť dlhodobý úžitok. Tam, kde to povedie k relativizácii biblických právd, tam, obávam sa, bude pokračovať proces štiepenia.

Nezvyčajné situácie

Zložitá je to tam, kde vznikne nesúlad v predstavách a očakávaní medzi staršovstvom a kazateľom. Niekde sú to praktické otázky vrátane ekonomických, niekde teologické otázky. V troch zboroch to viedlo v minulom roku k odchodu kazateľov zo služby v zbere (Levice, Trnava, Banská Bystrica). Dvaja z nich sú zároveň členmi Rady, čo je pre cirkev veľmi nezvyčajná situácia. Úbytok kazateľov pri súčasnej snahe zakladať nové zbory začína ohrozovať viaceré zbory. Trápi ma nestabilita niektorých zborov, ktoré vznikli z dlhoročných staníc (Vranov, Trenčín a Stará Turá). Je škoda, že rozbehnutá Cesta obnovy v prešovskom zbere, sa, zdá sa, zastavila. No aj z tohto nedokončeného procesu môžeme čerpať užitočné poznatky a neprestať sa venovať revitalizácii zborov podľa princípov zdravého zboru. Tri najmladšie zbory (Košice-Mozaika, Bratislava-Paradox a Žilina-Za kostolom) začali svoj samostatný život aj v podmienkach pandémie. Zatiaľ sme to nemohli spoločne osláviť a ďakovať Bohu za túto milosť, no s nádejou očakávame deň, keď to bude možné.

Oba senioráty si za seniorov prekvapujúco zvolili služobne jedných z najmladších kazateľov. Oceňujem ochotu oboch bratov prijať túto funkciu, no súčasne vidím, že im len pribudli ďalšie úlohy namiesto toho, aby oni dostávali pomoc od starších kolegov. V západnom senioráte sa začína opatrne diskutovať o možnosti rozdelenia tejto veľkej oblasti na dva senioráty. Dôležitá je však funkčnosť a užitočnosť nielen prípadného nového usporiadania, ale aj náplne seniorátnych stretnutí a kontaktov.

Zmenený spôsob rozdeľovania príspevku štátu

zvýšil priamu zodpovednosť staršovstiev a zborov za ekonomické zaopatrenie svojho kazateľa a jeho rodiny. Aj tu sa zborov dotkla pandémia, ktorá výrazne zmenila spôsob prispievania na potreby zboru a v niektorých zboroch príjmy významne znížila. Ak zbory svojich kazateľov adekvátne nezabezpečia, tak ich nebudú mať, a nič s tým neurobí ani Rada ani Konferencia. Návrh na záväzné základné platy, o ktorom sme začali diskusiu, je krokom k tomu, aby sa táto problematika stala transparentnou tak v možnostiach ako aj očakávaniach – aj na strane pracovníkov aj na strane zborov.

Je na staršovstvách a súčasných kazateľoch, aby vyhľadávali a venovali sa bratom, ktorí by sa mohli stať vikármi a neskôr aj kazateľmi. Vyžaduje to však, aby kazateľská služba mala dobrú reputáciu, aby starší a kazatelia boli dobrými a príťažlivými vzormi pre túto službu. Podobne ako pri vyhľadávaní a ustanovovaní starších by základným kritériom pri pozývaní do vikariátu mala byť pozitívna skúsenosť s doterajším pôsobením potenciálneho vikára. Nie z hľadiska osobných sympatií, ale predovšetkým jeho ochota, schopnosť a progres v láske k Bohu, k Písmu, k štúdiu; v jasnom formulovaní evanjelia; v pozitívnom vplyve na tých, ktorých vyučuje; proaktívnosť; kritické uvažovanie. Mal by poznať a akceptovať teologické presvedčenia Cirkvi bratskej a byť schopný ich vysvetliť a obhájiť svoj súhlas s nimi. Je to minimum, keďže naša denomi-

nácia nemá vlastnú teologickú školu, ktorá by poskytovala vyprofilované vzdelávanie a prípravu. To, čo sa zdá vyhovujúce v lokálnom meradle, sa občas ukazuje ako nedostatočné v kontexte celej denominácie. Niekedy pre nízke miestne nároky, niekedy pre miestne teologicko-eklesiologické špecifiká a niekedy len preto, že daný človek potrebuje dozrieť a dozvedieť.

Príde doba post-covidová

Aký bude náš návrat do „normálnych koľají“? Chceme obnoviť čo sa len dá na pôvodnom pred-covidovom pôdoryse, alebo to bude príležitosť po pandémii robiť niečo inak? Pamätajme a aplikujme to, k čomu apoštol Peter povzbudzuje a vyzýva rannocirkevné zbory, ktoré sa ocitli vo víre rôzneho trápenia, utrpenia a zápasov – čo, ako vidíme, trvá podnes:

Jeho [Božia] božská moc nám darovala všetko potrebné pre život a nábožnosť, keď sme poznali toho, ktorý nás povolal vlastnou slávou a konajúcou mocou. Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prislúbenia... Preto milovaní, keďže očakávate takéto veci [nečakaný druhý príchod Pána Ježiša], usilujte sa, aby vás Pán našiel nepoškvrnených a bezúhonných v pokoji... Chráňte sa, aby ste sa nedali oklamať bludom bezbožníkov a nepadli zo svojho pevného postavenia, ale vzrastajte v milosti a poznávaní nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. Jemu sláva aj teraz aj naveky. (2Pt 1, 3n; 3, 14, 18.) ■

ÚVOD DO MODLITEBNEJ 20. 6. 2021

CB BRATISLAVA-CUKROVÁ

ZAKLIATA PANNA V KALINOVE A DIVNÝ JANO VO VESMÍRE alebo VIETE ŽIŤ V LÁSKE?

Dostali sme s kamarátom pozvánku na opekačku k našim spoločným priateľom. Ich dom, záhrada a vládnucci duch porozumenia a lásky vytvárajú uprostred bláznivého mesta oázu pokoja.

Pri príchode nás domáci potichu upozornili, že kúsok od ohniska na krásnej rázsochatej čerešni sedí tak trochu divný Janko, a že vystreľuje družice na obežnú dráhu Zeme.

S kamarátom sme si s prirodzenou sympatiou pre autistické osôbky medzi nami v mysli vytvorili priestor aj pre takéhoto chlapca.

Začali sme hodovať, keď tu nám domáca pani naznačila, že sa asi o chvíľu Janko príde medzi nás najesť.

A skutočne.

Placho ku nám pristúpil chlapec s dlhými, rozstrapatenými blond vlasmi, v trocha ušmudlanom tričku. Ostýchavo sme sa navzájom predstavili. Kamarát chcel tak nenápadne nadviazať s Jankom rozhovor, že ako to teda je s tými družicami.

Lenže od tej chvíle nám padli sánky a my sme nevedeli, či sa máme smiať, či od úžasu hikať.

Janko skutočne pracuje vo firme na výrobu, montáž a programovanie družíc. Tuto niekde kúsok, v nevelkej miestnosti, ich skladá takmer sám a niekoľko ich už vo vesmíre lieta.

Ide o družice veľkosti 10x10x10cm, s rôznym poslaním, ktoré sa potom špeciálne testujú a vkladajú do rakiet buď v USA, alebo sa vystreľujú z Bajkonuru. Tichým hlasom sypal informácie o obežných dráhach, družiciach, aktivitách Elona Muska... (Elon Musk je okrem iného generálny riaditeľ automobilky Tesla, Inc. Vlastní aj firmu SpaceX, ktorá pôsobí v aerokozmickom priemysle.)

Dozvedeli sme sa, že keď vidíme na nočnej oblohe padať hviezdu, tak väčšinou to je zrnko piesku, ktoré obrovskou, ale fakt že obrovskou rýchlosťou vpáli do našej atmosféry. A táto obrovská rýchlosť zrnka piesku brzdená našou atmosférou spraví na oblohe ono rozkošné divadlo.

Potom, len tak medzi rečou, spomenul, že je zo Zvolena, a že v Kalinove má priateľku, a že cesta z Bratislavy k priateľke mu trvá tak hodinu a päť minút.

„Počkaj, počkaj, hodinu a päť minút, veď to je vyše 200 kilometrov?“

„Hej, hej, z dverí do dverí mi to tak trvá.“

„A, a, a prosím ťa, aký dopravný prostriedok používaš?“

„Nissan Infiniti 5 liter benzín.“

Ak si neviete toto auto predstaviť, tak to je auto na úrovni najnovšieho ľahkého bojového vrtuľníka americkej armády.

Nielenže sme sa dobre najedli, zabavili, ale aj poučili o veciach, o ktorých tak všeobecne akurát vieme, že existujú, ako je napríklad GPS, družice, rakety...

Krásny večer to bol, priatelia.

ĎAKUJEME!!!

Divný Jano naozaj na strome oberal čerešne, ktoré zrejme odviez na svojom žihadle svojej milej.

Ak sa vám na trase z Bratislavy do Zvolena bude zdať, že ste zahliadli meteorit, tak to len Janko pri predbiehaní podradil.

Väčšinou ľudia, ktorí niečo naozaj vedia, nepotrebujú na seba upozorňovať.

Pretože tí, čo naozaj vedia, vedia, že nevedia.

Rozmýšľam, či som dnes niekomu neublížil upozorňovaním na to, čo viem. A pritom, to, čo viem, je len zrnko piesku letiace vesmírom.

Jediné, na čom záleží je, či viem a verím, že Boh Ježiš Kristus naozaj prišiel v ľudskom tele, aby nám svojím životom priblížil Boha Otca, zvíťazil nad smrťou a poslal Svätého Ducha, aby nás nielenže životom sprevádzal, inšpiroval k dobrým nápadom a skutkom, ale aby sa za nás prihováral, lebo sami ani nevieme, ako sa správne modliť.

A to je láska: žiť podľa jeho prikázaní.

To prikázanie, ktoré ste počuli od začiatku je, aby ste žili v láske.

Veď do sveta vyšlo mnoho zvodcov, ktorí nevyznávajú, že Ježiš Kristus prišiel v tele.

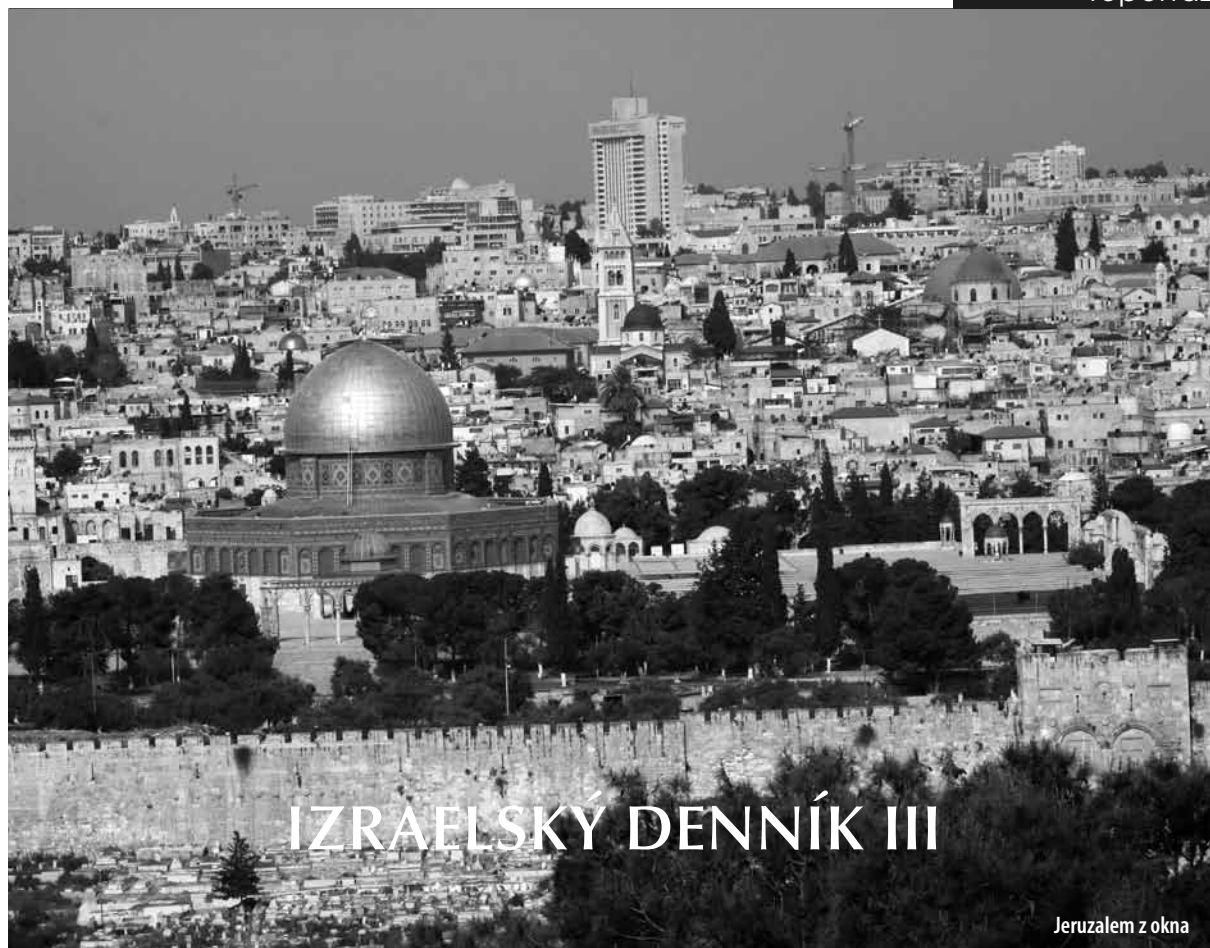
To je ten zvodca a antikrist.

Dávajte si pozor, aby ste nestratili to, na čom ste pracovali, ale aby ste dostali úplnú odmenu.

Každý, kto zachádza ďalej a neostáva v Kristovom učení, nemá Boha; kto zostáva v tom učení, má aj Otca, aj Syna (2Jn 1, 6–9).

Čo to pre mňa znamená – žiť v láske? ■

(T. Komrska)

IZRAELSKÝ DENNÍK III

Jeruzalem z okna

Text: EVA BECHNÁ,
Foto: E. BECHNÁ a PETER BANÝ

Sabat v Jeruzaleme

V Izraeli sme prežili dva sabaty, ten v Jeruzaleme bol určite zaujímavejší. Mesto sa ponorilo do ticha, väčšina obchodov bola zavretá, podobne ako u nás v nedeľu. V sobotu ráno nás Nina pozvala na bohoslužby do Christ Church v Starom meste. Vstali sme skôr, a pretože sme mali málo času, celú cestu sme utekali. Dole Olivovou horou sa to ešte dalo, hore do Starého mesta, k Sionskej bráne, to už išlo ťažšie. Cítila som, ako mi srdce bije v hrdle a tvár mám ako paradajka. Nevedela som nabráť dych, ale nakoniec som to zvládla. Počasie bolo toho dňa teplé. Každým dňom teplejšie. Najmä okolo obeda a niekoľko hodín poobede. K večeru sa prudko ochladzovalo a niekedy fúkalo tak, že sme obliekali bundy a kabáty. Po príchode k bránam kostola sme zistili, že sa Nina pomýlila a túto sobotu bohoslužby nie sú. V areáli kostola sa však konal dobročinný trh. Dali sme si aspoň dobrú kávu v kaviarni pri kostole, a niečo k nej, keďže sme v to ráno nestihli raňajky.

Na vrchu Sion

Posilnení sme sa vybrali objavovať iné krásy Jeruzalema. Synovci argumentovali, že počas sabatu je vraj

zakázané chodiť po pamiatkach, mali by iba sedieť, ješť zmrzlinu a pozeráť do mobilu, ale ich argumentácia nebola uznaná za pravovernú. Celkom blízko Christ Church sa nachádza dom, kde sa na poschodí konala Kristova posledná večera – v kaplnke s názvom Cenaculum (jedáleň). Na tomto mieste bol údajne na učeníkov zoslaný aj Duch Svätý. Pretože sa Jeruzalemom za mnohé stáročia prehnali rôzne kultúry a vládcovia, svojho času bola kaplnka mešitou. Na prízemí sa nachádza hrobka kráľa Dávida a v blízkosti kláštor Zosnutia Panny Márie. Celá táto oblasť je pôvodným vrchom Sion.

Hrob Oscara Schindlera

Hrobka kráľa Dávida má svoje mužské a ženské oddelenie, a patrí medzi tie miesta, kde treba vstúpiť so zahalenou hlavou a v dôstojnom oblečení (dlhé nohavice, zahalené plecia). Je to zvláštny priestor naplnený akýmsi posvätným tichom. Odtiaľ sme sa presunuli Sionskou bránou von zo Starého mesta a v blízkosti vykopávok pôvodného Jeruzalema sme našli starý kresťanský cintorín s hrobom Oskara Schindlera. Informácia je uvedená už na bráne cintorína, hrob samotný sme však museli chvíľu

hľadať. Nie je nijako zvlášť označený ani ozdobený. Oskar Schindler pochádzal zo Svitav v Českej republike, čo je blízko nášho rodného mesta. Ale nielen preto sme mali potrebu ho vidieť. Odtiaľ sme sa pomaly vracali späť do centra mesta židovskou štvrťou. Všade sme v ten deň stretávali židovské rodinky v ich typickom oblečení. Malí čiernookí chlapci s jarmulkami na hlavách a dlhými pajesami, aké mali aj ich otcovia. Ženy cudne zahalené v dlhých sukniach, so šatkami na hlavách. Videli sme ľudí sedieť vonku pri synagógach a debatovať či študovať. Deti mali svoj priestor, kde behali a hrali sa. Jeden muž s bielou jarmulkou sa ponúkol,

Hrťob O. Schindlera

že nás odprevadí k Múru nárekov. Vraj ide práve tam. Bol láskavý a priateľský. Volal sa Michael a žije v Londýne. Do Izraela chodieval viackrát za rok. Ako sme kráčali, otváral malú hrubú knihu a spieval nám Žalmy po hebrejsky. Priamo na chodníku a trochu sa pritom hýbal do rytmu. Zo spevu mal očividne veľkú radosť. Vždy sme si otvorili svoju Bibliu na rovnakom Žalme, aký práve spieval. Bolo to milé stretnutie, taký multikultúrny a multináboženský dialóg. Lúčili sme sa ako dávni priatelia.

Boží hrob

Od čias Ježiša prešlo dvetisíc rokov. V Jeruzaleme sa striedali rôzni vládcovia, kultúry, náboženstvá. Pôvodné stavby často zbúrali a na nich nastavali nové budovy. Jeruzalem má preto pod sebou niekoľko vrstiev. Miesta biblických udalostí sa nie vždy dajú presne určiť, rôzne skupiny teológov sa môžu v názoroch rozchádzať. Podobne je to s miestom Božieho hrobu. Najznámejšou a kresťanmi najviac navštevovanou turistickou atrakciou je Bazilika Božieho hrobu – obrovský kostol s niekoľkými poschodiami odkrytých vykopávok, viacerými chrámovými loďami na mieste, ktoré bolo údajne kedysi Golgotou. Bazilika sa nachádza na konci Via Dolorosa v severozápadnej časti Starého mesta, v kresťanskej štvrti. Boží hrob objavila v 4. storočí svätá Helena, a jej syn, cisár Konštantín Veľký pri ňom dal vybudovať chrám.

Rebrík nevraživosti

Kostol spravuje šesť kresťanských denominácií – rímskokatolícka, grécka pravoslávna, arménska apoštolská, sýrska pravoslávna, etiópka pravoslávna cirkev a kopti. Keďže sa na akejkolvek oprave či rekonštrukcii musia všetci zhodnúť, dlhé stáročia sa nepodarilo baziliku poriadne opraviť, až nedávno. Ako svedok týchto nedorozumení jednotlivých denominácií stojí už takmer sto rokov obyčajný rebrík opretý z vonkajšej strany o vrchnú časť fasády. Tzv. rebrík nevraživosti. Je to pamiatka na časy, kedy sa niektorá zo správcoských cirkví kostola pokúsila o opravu, ale iná jej v tom zabránila. Okolo baziliky je stále rušno. Turisti, veriaci aj neveriaci, prichádzajú z celého sveta a všetci smerujú k tomuto miestu. Prísť do Jeruzalema a nedostať sa do Chrámu Božieho hrobu je úplne vylúčené. Bazilikou sme sa v niektorých miestach doslova pretláčali. Priznám sa, že davy turistov v priestoroch chrámu a rovnako aj vonku pred ním, mi prekážali. Pri cestovaní Izraelom som často objavila obyčajné tiché miesta, celkom bezvýznamné vzhľadom na históriu, ktoré ma niečím oslovili oveľa viac ako historické pamiatky, toľko proklamované a navštevované.

Ježišov hrob v jaskyni

Paradoxom je, že je ešte ďalšie pravdepodobné miesto Božieho hrobu, menej známe, situ-

Rabín a mezuza

ované neďaleko Damaskej brány. Ide skutočne iba o záhradu, kde sa roku 1867 našla hrobka v blízkosti skaly pripomínajúcu lebku. Celú záhradu spravuje nezávislá britská nadácia. Jej dobrovoľníci, britskí dôchodcovia v červených tričkách, sa pohybujú po areáli a usmerňujú turistov. Či už je to správne miesto alebo nie, bolo to rozhodne príjemnejšie. Už len preto, že tu bolo podstatne menej ľudí a hluku. Priestor je plný kvetov a rastlín, príjemných altánkov. Mnohé z nich obsadili veriaci, ktorí sa zhromaždili k modlitbám. Z rôznych kútov zá-

hrady sa teda ozývali jemné melódie skladieb, ktoré poznám z vlastného spoločenstva. Predstavovala som si, aké by bolo skvelé mať tu raz tiež bohoslužby. Samotný hrob je iba malá miestnosť v skale, kam sa vojdú maximálne dvaja ľudia. Dobrovoľníci ich usmerňujú a kontrolujú, aby postupne vchádzali a vychádzali. Pred hrobom je zakázané sa fotiť, je však možné „ukradnúť si“ záber z neďalekého briežku, kde je v určitom uhle vidno aj hrobku.

Spev v kostole sv. Anny

V závere dňa sme išli dlhé kilometre ulicami smerom k Levej bráne vo východnej časti Starého mesta. Brat mi slúbil, že si ešte v ten deň musíme zaspievať v kostole sv. Anny. Je to miesto s mimoriadnou akustikou. Cestou sme iba nakukli do baziliky Ecce homo. Bol už podvečer, keď sme našli kostol sv. Anny. Asi o pol hodinu zatvárali, ale ešte nás vpustili do areálu, kde sú tiež vykopávky rímskych stavieb a pozostatky rybníka Bethesda. Podľa Jánovho evanjelia 5, 1–9 tu Ježiš uzdravil ochrnutého. Kostol je na mieste, kde stál pravdepodobne dom rodičov Ježišovej matky Márie – Anny a Jáchyma. Spravuje ho rehoľa francúzskych Bielych otcov. Keď sme vstúpili do kostola, bolo tu prázdno. V zadnej lavici sedel jeden z Bielych otcov a čakal, kedy bude môcť zamknúť kostol. Keď videl, že sa chystáme spievať priamo vpredu pod kopulou, pohodlne

sa usadil v lavici a dal nám čas. S bratom a švagrinou Beátou sme si zaspievali niektoré známe kánony, lebo tie sa zvlášť dobre ozývali. Bol to vzácny okamih. Nesmierne unavení z celého dňa, ale mimoriadne spokojní, sme sa oddali tónom znejúcim ako celý spevokol. Keď sme už skončili tretiu pieseň, Biely brat nám symbolicky zaspieval pokyn k odchodu, a tak sme s úsmevom vycúvali.

Uchom ihly

Pri Levej bráne nás Beáta upozornila na tzv. ucho ihly – diery v hradbách. Vraj sa tu kedyś uväzovali ťavy, keď sa chcel ich majiteľ vzdiať. Preto sa v Biblii píše, že ľahšie prejde ťava uchom ihly ako boháč do Božieho kráľovstva. Aké vzácne veci sa človek dozvie v Jeruzaleme! V ten deň som videla ešte inú krásnu vec – mezuzu, malú schránku pri vchode do židovských domov, ktorá obsahuje pasáže z Tóry. Deň pomaly končil, keď sme kráčali hore Olivovou horou. Slnko ešte máličko svietilo. Brána do veľkého cintorína bola už zavretá, ale malým priezorom v múre sme mohli nakuknúť. Ten zvláštny pohľad som si doniesla domov a jeho fotografiu zavesila na stenu. Je v nej všetko kúzlo tohto okamihu. Ten hlboký pokoj na konci dňa, symbol nekonečnej spokojnosti a šťastia, ktorý som v tej chvíli prežívala. Šabat šalom ■

VÄZEŇ Z CELY 107

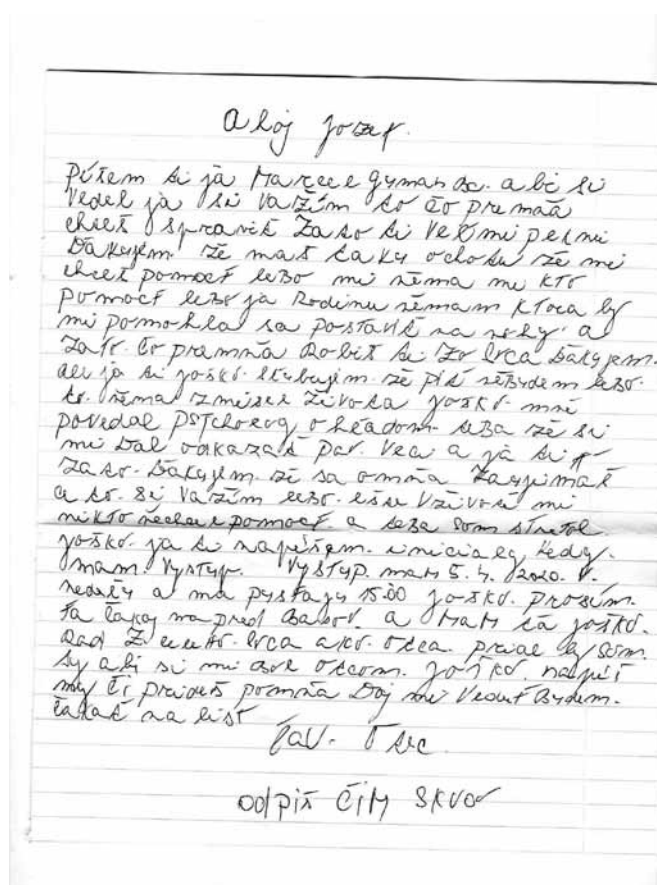
Príbeh piaty

Ak mám sa vrátiť do roku 1984, kedy som sa vrátil z vojenčiny domov, a dobre počítam, malo by to byť 37 rokov späť v čase a priestore. Dobré sa na tie časy pamätám. Koľkokrát si sám pre seba hovorím „keby som mal vtedy ten rozum, čo mám teraz“. Prišiel som domov, čakala ma manželka a bábätko. V tom čase, a aj teraz, sa alkohol podával všade, pilo sa v robote, vonku, v reštauráciách. Pilo sa všade. Dnes v 21. Storočí, keď je pandémia, sa okrem alkoholu kupujú aj tvrdé drogy. Môj život v mojej malinkej rodinke... v tom roku 84 a vyššie trval krátko, do roku 1985, v máji sme sa rozviedli. Ako dlho sme spolu žili – rok a pol v mojej neprítomnosti a rok spoločne, v spoločnej domácnosti. A tých zvyšných 37 rokov každý ináč a po svojom v neporozumení a výčitkách až do dnešných dní. Nedokázali sme spolupracovať na vlastnej životnej púti, ja som obviňoval Ju... a Ona mňa. Presný vzorec správania v našich rodných rodinách.

Dobre sa o tom píše, lenže mne to vtedy pripadalo ako zlyhanie. Do dnešných dní mi moje správanie pripomína moja vyštudovaná dcéra, aj keď každý žijeme inde a po svojom. Neustále bombardovanie a výčitky. Z každej strany, aj po tých dlhých už prežitých rokoch. Moje učenie v AAlkoholikoch mi pomohlo a stále pomáha, ako zvládnuť moje postoje a chovanie voči iným ľuďom.

Ja si o sebe myslím, a počul som to aj od môjho kamoša, Ty si našiel sám seba. A za to som vďačný. Tie roky „kopancov a opíc“ až do roku 1990 ma ťahali po súdoch – dokazovanie, agresivita a obviňovania z oboch strán nemali konca kraja. Lenže život, ten reálny, je aj o tom. Kto môže povedať: ja to mám zvládnuť a všetko prebieha tak, ako chcem Ja? Nedokážem to tvrdiť o sebe, že to viem, všetko zvládnem, môžem povedať len tú svoju skúsenosť. Ako ale k tej skúsenosti prísť, ako? Musel som si tieto roky odžiť. Musel som tieto roky nejako prežiť, bol som mladý... a jedno, čo chcem, aj do dnešných dní – je túžba žiť, aj s chorobami, čo už mám... s hendikepmi, čo mi po tie roky pribudli, jednoducho, rokmi to príde. Staroba sa blíži, invalidita je na svete, rany sa hoja... a ja kráčam vpred. Alkoholizmus, choroba, ktorú mám a aj iné diagnózy som prijal vďaka 12 + 12 programu AA. Viete, rok 1990 bol pre mňa zlomový, nastal čas Slobody pár mesiacov späť v novembri 1989. 2. februára 1990. Vtedy sa to letisko volalo Ružič Praha. Odletel som do USA smer New York. Teraz sa letisko volá Václava Havla a letisko v New Yorku J. F. Kennedyho (airport. JFK). Začalo moje dobrodružstvo, o ktoré sa podelím v ďalšom príspevku. Je to moja inventúra 4. kroku. Pre to sa zdieľam. Majte teplo a zdravie zo srdca Vám prajem. Väzeň z cely 107. ■

(Ody)

Arteterapia

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s VLADIMÍROU VRAJOVOU.

OD PRÁVNIČKY K MISIONÁRKE

Začnime tým, ako si sa dostala k Bohu a následne aj k myšlienke ísť na misiu.

Moja babka a strýkovia boli znovuzrodení kresťania, ktorí ma od malička viedli k Bohu. Pána Ježiša ako svojho Spasiteľa som prijala už ako päťročná. Babka ma brávala každú nedeľu do kostola, ale keď zomrela, prestala som sa zaujímať o duchovné veci a môj život nabral iný smer. Na vysokej škole som študovala právo, už po pri štúdiu som si našla zamestnanie, osamostatnila som sa, kúpila som si auto, mala som veľa priateľov. Dalo by sa povedať, že som mala pred sebou úspešnú a šťastnú budúcnosť, ale aj tak som sa cítila nenaplnená. Navštívila som svojho uja a spýtala som sa ho, či by som s ním mohla ísť v nedeľu do zhromaždenia (bol to baptistický zbor v Monterrey, ktorý ma neskôr vyslal aj na misijnú cestu na Slovensko). Vtedy sa začal môj skutočný vzťah s Ježišom na

LOREDANA RODRÍGUEZ,
vyštudovaná právnička, pochádza z Monterrey v Mexiku a od roku 2016 pôsobí ako misijná pracovníčka v Kresťanských zboroch v Novom Meste nad Váhom. O povolání do služby, živote a misijnej práci na Slovensku sa s Loredanou rozprávala
VLADIMÍRA VRAJOVÁ.

základe slova z listu Rímskym 8, 16: *Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti.*

Čo nasledovalo?

Zapojila som sa do chodu zboru, začala som slúžiť, chodiť na evanjelizácie a letné tábory. Na letnom tábore, ktorého som sa zúčastnila, sa preberal príbeh Jonáša. Veľmi ma oslovil život tohto Božieho muža, ktorý chcel ísť v živote svojím vlastným smerom, hoci Boh mal pre neho inú cestu. Mojou veľkou túžbou vtedy bolo doplniť si právnické vzdelanie na univerzite v Madride. Snívala som o tom, že pôjdem do Španielska, ale po tomto tábore som Bohu v modlitbe povedala: „Nechcem ísť svojou vlastnou cestou. Tu som, rob so mnou, čo chceš.“ Som veľmi vďačná, že Pán sa k mojej túžbe priznal a že som mohla stráviť jeden rok na madridskej univerzite ako štipendistka.

A čo tvoja misijná dráha?

V Španielsku som predovšetkým študovala, ale pripojila som sa k jednému spoločenstvu, kde bolo veľmi veľa cudzincov. Bola to pre mňa veľmi dôležitá príprava pre ďalšiu službu. Keď som sa vrátila do Mexika, oslovil ma môj pastor s návrhom, či by som sa nechcela pridať k novému misijnému tímu, ktorý bude pôsobiť v dvojmiliónovom mexickom meste Saint Luis Potosi. Súhlasila som a onedlho som sa spolu so svojimi spolupracovníkmi presťahovala. V Saint Luis sme pôsobili takmer deväť rokov, založili sme dva zbory, pracovali sme s deťmi, mládežou, organizovali sme ženské a mužské skupinky. Ja, ako právnička, som sa venovala ľuďom, ktorí potrebovali advokátsku a právnu pomoc. Bola som nadšená, že môžem využiť svoje vzdelanie aj pri službe Bohu. Po návrate domov som vnímala, že Pán chce, aby som mu aj naďalej slúžila ako misionárka. Spolu so služobníkmi, s ktorými som pracovala v Saint Luis, sme chceli odísť do Afriky, ale náš tím sa rozde-

lil, moji priatelia boli povolani ísť slúžiť na iné miesta a ja som sama do Afriky ísť nechcela. Prirodzene som sa začala zaoberať predstavou, že sa vrátim do Madridu a budem slúžiť tam, ale Božia cesta bola iná. Môj pastor sa spoznal s manželmi Petrom a Zorkou Abrmanovcami (žijúcimi v Spojených štátoch), cez ktorých som sa dostala na Slovensko. V roku 2016 som prišla „na neostro“ na jeden mesiac na Slovensko. Keď som sa vrátila do Mexika, musela som sa rozhodnúť, či sa na Slovensko vrátim a budem slúžiť tu, alebo pôjdem inde. Nevedela som, čo mám robiť a veľmi som sa za túto vec modlila. Po čase ma Pán predivným spôsobom utvrdil v tom, že ma chce mať na Slovensku, že tam je moje miesto.

Kedy si sa vlastne rozhodla, že budeš misionárkou?

Ešte pred svojimi misijnými aktivitami som sa zúčastnila jednej misijnej konferencie v Mexiku. Odznali tam slová, že Pán Boh nás nepotrebuje, aby sme mu v niečom pomáhali, ale na svete

žije veľa ľudí, ktorí potrebujú, aby sme im hovorili o Kristovi (či už doma, alebo v zahraničí). Táto pravda sa ma veľmi hlboko dotkla, uvedomila som si, že presne toto Boh odo mňa chce – aby som o ňom hovorila druhým a zjavovala jeho slávu. Netrvalo dlho a Pán ma povolal do Madridu, potom do Saint Luis a nakoniec aj na Slovensko.

Ako zobrala toto rozhodnutie tvoja rodina?

Mamka moje rozhodnutie akceptovala (dokonca ma aj podporovala), ale otec bol veľmi nahnevaný, že som sa tak rýchlo dokázala vzdať právnickej kariéry. Keď som prišla na Vianoce domov, videla som, ako Boh mení jeho srdce. Ocko moje rozhodnutie po čase prijal, teraz je dokonca pyšný na to, že som sa odhodlala robiť to, čo chcem robiť, a nie to, čo by naplňalo predstavy ľudí. Úprimne môžem vyznať, že mi moja právnická kariéra vôbec nechýba.

Myslíš si, že Slovensko potrebuje misionárov? Väčšina

obyvateľov sa predsa hlási ku kresťanstvu.

Táto otázka je naozaj veľmi frekvencovaná. Keď niekomu poviem, že som misionárka, najčastejšie nasleduje reakcia: „Prečo práve tu? Veď Slovensko je kresťanská krajina.“ Nejde však len o to mať určité kresťanské poznanie, ale o to mať živý vzťah s Kristom. Keď sa rozprávam s ľuďmi a hovorím im o Ježišovi, často mi povedia: „Ja som kresťan, toto všetko viem.“ Ale keď sa ich spýtam na ich osobný vzťah s Bohom, začnú tápať. Na druhej strane musím priznať, že ľudia na Slovensku sú oveľa viac otvorení rozhovorom o Bohu než Španieli. Keď som bola v Madride a chcela som sa s niekým rozprávať o týchto veciach, bežne som sa stretla s odmietnutím a nezáujmom. To sa mi na Slovensku nestáva. Veľmi blízko pri zborovom dome v Novom Meste majú svoje stredisko Jehovovi svedkovia, tak už len to pre mňa predstavuje obrovskú príležitosť rozprávať sa s ľuďmi o Ježišovi. Veľkým plusom je to, že som cudzinka a ľudia sa ma zvyknú pýtať: „Čo robíš na Slovensku?“ Ja im potom môžem povedať svoje svedectvo a zdieľať sa o svojej viere.

Už ťa Slovensko aj v niečom sklamalo?

Keď sa potrebujem rýchlo niekde dostať, chýba mi rozvinutejšia

mexická infraštruktúra, ale po chvíli ma to vždy prejde. Negatívnu skúsenosťou bolo, keď mi minulý rok ukradli v hypermarkete kabelku, ktorú som mala položenú v nákupnom vozíku. V Mexiku by sa to nestalo. Pán sa však v tejto situácii o mňa neuveriteľne postaral, pretože som medzi regálmi stretla svojich priateľov, ktorí mi pomohli.

Ako vyzerá tvoja práca na Slovensku?

Slúžim v zbore, na letných táboroch, dievčenských skupinkách, detských a mládežníckych stretnutiach, ktoré sa konajú každý týždeň. V Novom Meste je bilingválne slovensko-španielske gymnázium, kde pôsobím ako lektorka a učím študentov špa-

nielčinu. Španielčinu učím aj na „hodinách“ v zborovom dome, ktoré sú otvorené pre každého. Počas pandémie všetky tieto stretnutia prešli do online priestoru, čo je veľká škoda, pretože sa do istej miery vytratila spontánnosť pri rozhovoroch. Teším sa z milosti, ktorú nám Boh dal, že sa epidemiologická situácia zlepšila. Mojou túžbou je ísť do služby pre neho počas tohto leta naplno a nepremeškať príležitosti, ktoré sa nemusia opakovať. Minulý rok som v tomto smere veľmi zápasila so strachom, či v lete vôbec organizovať nejaké aktivity, alebo nie, ale Boh mi dal silu prekonať ho a veľmi pozhnal celé letné obdobie.

Vidíš nejaké rozdiely medzi cirkevnými spoločenstvami na Slovensku a Mexiku?

Áno, myslím si, že kresťania v Mexiku sú viac otvorení pri nadväzovaní nových kontaktov. Keby bola v mexickom zbore nejaká akcia, hneď by za tebou prišlo veľa ľudí, s ktorými by si sa mohla zoznámiť a rozprávať, netrvalo by dlho a niekto by ťa pozval na návštevu a chcel by s tebou tráviť čas. Na Slovensku je budovanie vzťahov v cirkvi dlhodobější záležitosťou, aspoň tak to vnímam ja na základe svojich skúseností. Ďalší veľký rozdiel vidím v službe evanjelizácie – v Mexiku je cirkev oveľa viac a rôznorodejšie evanjelizačne zameraná. ■

otázky a obrázky

evanjelium
podľa

Marka

pre deti

22 lekcí
pracovné listy
aktivity

Počúvaj!

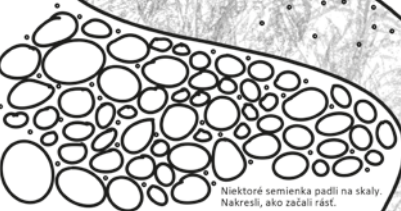
Marek
4. kapitola
verše 1-34

Koľko vtákov sa chystá
vydobať semienka z cesty?

Ani v trní sa semienkam nedarí.
Podarí sa ti prejsť cez toto pichľavé
bludisko?

Niektoré semienka padli na skaly.
Nakresli, ako začali rásť.

Dokresli klasy, ktoré prinášajú
veľkú úrodu.

Verím, že Biblia je Božie slovo a veľmi túžim, aby ho moje deti poznali a rozumeli mu, no môže sa zdať, že je pre nich príliš komplikované. Ako poklad evanjelia prezentovať tak, aby mohli do jeho hľadania vložiť celé svoje detské nadšenie, snaženie, tvorivosť a premýšľanie? Pokúšalo sa o to doteraz veľa autorov, ale len málo z nich pritom splnilo kľúčovú podmienku pre jeho odkrytie: byť vo výklade verný textu Biblie a chcieť sa páčiť Bohu viac ako ľuďom. V tomto materiáli nájdete vynikajúceho sprievodcu, ktorý môže vašim deťom objaviť význam biblického textu, no nájdú tu aj obrázky, mnoho užitočných informácií, zmysluplné aktivity a veľa, veľa iného. **Prof. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.**

Nebojme sa prejsť kapitolu po kapitole celým vzrušujúcim príbehom Evanjelia podľa Marka. Môže mať hlboký a zásadný vplyv na život detí. Poďme ho spolu s nimi objavovať. V rukách máme skvelý materiál, ktorý nám pomôže verne a pravdivo vyložiť Písmo, a deti upúta krásnymi ilustráciami, pracovnými listami, množstvom hier a aktivít. Pán Ježiš chce, aby deti prichádzali k Nemu a počuli dobrú správu. **Katarína Uhriňáková**

Úvod

Vítame vás pri dobrodružstve, na ktoré nás pozýva autor tejto knihy, evanjelista Marek a jeho priateľ, apoštol Peter. Podľa toho, čo vieme povedať z dávnej histórie, sa títo dvaja muži ako prví rozhodli zapísať príbeh o živote, smrti a vzkriesení muža, ktorý zmenil ich život.

Ján Marek žil v Jeruzaleme v časoch, keď Ježiš z Nazareta chodil po tejto zemi. S Ježišom sa stretol, a je dokonca možné, že to bol práve jeho dom, v ktorom sa odohrala Ježišova posledná večera s jeho učeníkmi. No mnoho obsahu do tejto knihy vniesol apoštol Peter, ktorý svojho priateľa Mareka poprosil o pomoc pri zapisovaní toho, čo si o Ježišovi pamätal, čo od neho počul a čo s ním zažil.

Títo dvaja autori veľmi túžia po tom, aby sme sa dozvedeli úžasnú a dôležitú správu o tom, že Ježiš je kráľ, ktorý dáva svoj život na kríži ako výkupné za mnohých (Mk 10, 45).

Táto správa však rozhodne nie je len pre dospelých!

Preto sme sa rozhodli pripraviť sprievodcu Markovým evanjeliom pre deti a tínedžerov od 8 do 14 rokov. Nájdete v ňom 23 lekcí, ktoré obsahujú krátky pracovný list, ktorý sa dá použiť ako omaľovánka (vhodná aj pre menšie deti), jednoduchú aktivitu na zamestnanie rúk, výklad biblického textu primeraný veku, vysvetlivky náročnejších pojmov a otázky na diskusiu.

Veríme, že deti sa od pomerne skorého veku dokážu popasovať aj s textom „dospeláckej“ Biblie, no určite potrebujú pomoc dospelých vo svojom živote. Preto by sme boli veľmi radi, keby tento materiál slúžil pracovníkom s deťmi v cirkvi či na školách, no ešte viac sa budeme tešiť, ak po ňom siahnu rodičia a pustia sa na cestu objavovania biblických pokladov spolu so svojimi deťmi. (K tomuto materiálu dokonca existuje aj verzia pre dospelých!

www.porta.sk/kategoria/biblia-a-jej-studium/evanjelium-podla-marka-otazky-a-obrazky/

(Kolektív autorov: *Evanjeliom podľa Marka – otázky a obrázky*, Porta Libri, Scripture Union, cena: 7,50 €.)

V modlitbe Pánovej sa modlíme: *Otče, chlieb náš každodenný daj nám dnes.* Čiže: „Otecko, prosím, zaopatri ma dnes chlebom pre dnešný deň.“

Ako malé dieťa na horskej túre síce dôverujem svojmu oteckovi, s ktorým kráčam neznámym drsným prostredím. Ale chýba mi pohodlie základného tábora. No otec vie, že studnička z druhej strany hory ponúka osviežujúcu, priam živú vodu, ku ktorej sa jednoducho inak dostať nedá.

Tak prečo si nevybudovať nový základný tábor pri studničke z druhej strany hory?

Ochorel som. Nemôžem jazdiť s trolejbusom. Budem môcť ešte niekedy jazdiť? Ak áno, kedy?

Lekári mi odporučili pobyt na synovej farme.

A tak sa začínajú rodiť príbehy z farmárskeho prostredia.

Zápisky z farmy

KTO JE TU ŠÉF?

TOMÁŠ KOMRSKA

Pretože sa na farme celkom zanesla studňa, určená na polievanie poľa, rozhodli sme sa vykopať jazierko a čerpať z neho.

Na farmu dorazil 70-ročný bagrista aj so svojím bagrom, aby upravil terén a vykopal jamu. Najskôr si farmu poobzeral a bolo vidieť, že sa mu toto miesto páči. Naivne sme si mysleli, na rozdiel od bagristu, že do večera stihne presunúť zeminu podľa našich predstáv. K večeru, ešte veľmi ďaleko od plánovaného cieľa, sa ponúkol, že na druhý deň bude pokračovať, ak chceme, a že tu bager nechá, ak ho odveziem osobným autom domov a skoro ráno opäť priveziem.

Potešil som sa.

Pretože sa práve v tom istom čase zväžali z lúky a poľa balíky vysušenej slamy a lucerny, opýtal sa ma: „Kde môžeš bager odstaviť, aby nezavadzal?“

„To veru neviem, musím sa opýtať gazdu.“

„Ale veď to je váš syn, nie?“

„Áno, ale on tu gazduje, ja mu len pomáham.“

„Ale vy ste predsa otec, tak čo sa idete syna pýtať, vy povedzte, kde mám zaparkovať a hotovo.“

„Nie, nie, to on musí povedať, veď vám hovorím, on je gazda, ja mu len pomáham.“

Bagrista nechápavo hľadel za mnou, ako idem pohľadať gazdu.

Cestou k bagristovmu domovu sme sa o všeličom rozprávali a sľúbil som mu, že mu na druhý deň venujem svoju knižku. Pri rozhovore sme sa vrátili aj k vykopanej jame na farme, ktorú dnes vyhlbil a hovorí: „Zajtra ráno bude v tej jame voda o meter vyššie ako dnes.“

„Nebude!“

„Hovorím, že bude!“

„Nebude – o čo sa stavíme?“

„O fľašu domácej pálenky.“

„Dobre, tak si ju nachystajte!“ - oznámil som mu s úsmevom, pretože hladinu spodnej vody na farme poznám.

Na druhý deň po piatej ráno ma už čakal pred svojím domom a so spokojným úsmevom prijímal fľašu domácej pálenky, ktorú syn kedysi dostal za to, že niekomu požičal stroj na čistenie kureniec.

„Tak o koľko hladina stúpla – ha?“

„Ani o centimeter nestúpala.“

Cestou späť na farmu som si užíval jeho zmätené otázky. Moje odpovede, pre bagristu zrejme nezvyklé, vniesli medzi nás zvláštne priateľské puto. Cez deň sa opäť objavili otázky súvisiace s farmou a po odpovede som si opäť chodieval za gazdom, nad čím bagrista len nechápavo krútil hlavou: „Toto čo je za otca, že sa syna ide pýtať?“

Z množstva zeminy, ktorú bolo treba premiestniť, sa vyklul ešte celý tretí deň. A to už sme s bagristom fungovali ako partácia.

Večer, pri odchode z farmy, pri plote zbadal torzo kosačky, a reku, že či to nepredáme jeho susedovi, že by sa s ním na druhý deň prišiel na to pozrieť. Nuž som teda opäť išiel po odpoveď gazdu, čo už bagrista s rešpektom akceptoval.

Zrejme plný nezvyčajných zážitkov sa s bagrom vybral domov.

Na druhý deň ku večeru sa skutočne bagrista aj so susedom dostavili, a zatiaľ, čo som robil okolo jazera, si bagristov sused kosačku obzeral a bagrista prišiel za mnou pozrieť si jazero a čerpadlo.

„Tak čo, vody je dosť?“

„Žiaľ, nie. Čerpadlo vodu vytiahne z jazera za 20 min – potrebujeme, aby bolo vody na 12 hodín.“

A okrem, toho jazierko sa zanáša tekutým pieskom – musíme to celé zasypať a inde vyvŕtať novú, dobrú, funkčnú studňu.“

Bolo vidieť, že aj bagrista je sklamaný, že to nevyšlo. „Pane,“ zrazu sa pri nás objavil bagristov sused a hovorí, „dám vám za to torzo kosačky 50 Eur – dohodneme sa?“

Bagrista už vedel, že ho s otázkou pošlem za gazdom, a tak mi nedovolil odpovedať a s rozžiarenými očami rýchlo vyrukoval s vysvetlením: „Tohto tu sa nič nepýtaj, ten nič nevie. To je obyčajný robotník – analfabet! Akurát vie dieru vykopať a na druhý deň ju zasypať!!!“

Je čas, keď rodičia učia deti.

Je čas, keď sa deti stávajú samostatnými a rodičov opúšťajú, a rodičia ich vypúšťajú.

Je čas, keď sa rodičia nechávajú deťmi viesť.

V ktorom čase som – viem ho prijať? ■

Z ROKOVANIA RCB

JÚN 2021

Porada Rady Cirkvi bratskej bola 8. 6. 2021 v Banskej Bystrici.

Rada rozhodla a schválila:

Zmenu štatútu Fondu Nové zbory. Je to doplnenie štatútu o možnosť poskytovať operatívne príspevky aj na prípravu publikácií a vzdelávacích materiálov pre zakladanie zborov (školiace a pracovné materiály pre assessment, basic training, coaching, knihy a podobne v printovej aj digitálnej podobe).

Výdavky spojené s predajom nehnuteľností v Dolnom Kubíne, ktoré predával zbor v Žiline. Žilinský zbor prevedie na účet ústredia 50% z čistého výnosu z predaja, pričom polovica z tejto sumy bude prevedená na Fond Nové zbory s viazanosťou na 5 rokov pre nový zbor CB v Žiline – Za kostolom. Druhá polovica bude použitá na navýšenie rezervy na nehnuteľnosť ústredia.

O zapracovaní svojho uznesenia č. 2021_84 o platnosti služobných preukazov do smernice č. 18 – Pracovný poriadok.

Hlasovanie o predĺžení mandátu kazateľa Rastislava Betinu v zbere v Košiciach korešpondenčným spôsobom. Vedením hlasovania poverila Martina Kačura, v prípade potreby ho nahradí predseda Rady.

Rada vzala na vedomie:

Informáciu o zmenách na cirkevnom oddelení Ministerstva kultúry, ktorého riaditeľom sa stal PhDr. Radovan Čikeš, PhD.

30. 5. 2021 vznikol zbor Bratislava-Paradox a do služby správcu zboru bol uvedený Tomáša Henžel a staršovstvo.

Výsledky hlasovania v zbere Bratislava-Kaplnka, ktorým bol predĺžený mandát kazateľa Daniela Pastirčáka po vzniku nároku na dôchodok.

Informáciu predsedu Rady o situácii na Katedre teológie a katechetiky a v Združení evanjelikálnych cirkví. ZEC stále rieši vysporiadanie pozemku vo vlastníctve zrušenej ZŠ Kristíny Royovej v Tren-

číne a dokončenie rekonštrukcie knižnice ZEC v B. Bystrici. Nové akreditačné pravidlá vytvárajú značný tlak na personálne zabezpečenie vyučovania na katedre.

Ďalej Rada:

Pokračovala v diskusii o teologickej identite CB a o teologických presvedčeniach členov Rady. Téma: Božie zmluvy.

Zaoberala sa situáciou v zbere v Trenčíne v súvislosti s ukončením mandátu kazateľa v decembri 2021. Staršovstvo sa kvôli obmedzeným finančným zdrojom rozhodlo, že nebude hľadať nového kazateľa. Štefan Evin a Milan Mitana sa ako zástupcovia Rady zúčastnia najbližšieho členského zhromaždenia.

Mala rozhovor s kazateľom zboru v Kalinove Pavlom Bombom a podpredsedom staršovstva Miroslavom Moravským. Kazateľ Bomba oznámil staršovstvu a Rade rozhodnutie o ukončení služby v zbere. Rada uzavrela trojstrannú dohodu medzi Radou, staršovstvom zboru v Kalinove a kazateľom o ukončení jeho kazateľskej služby v zbere najneskôr do 30. 9. 2022. Miroslav Moravský vyjadril ochotu stať sa potenciálnym administrátorom zboru v Kalinove.

Mala rozhovor s tajomníkom pre mládež Slavomírom Krupom o jeho činnosti a aktuálnom dianí v Únii detí a mládeže. Rozhodla, že s tajomníkom pre mládež sa bude pravidelne stretávať a zároveň mu ukladá raz za polrok predkladať zborom správu o činnosti Únie detí a mládeže.

Mala rozhovor s predsedom správnej rady Diakonického združenia Betánia, ú. z. Pavlom Borošom o personálnom obsadení pozície riaditeľa DZB ú. z. a podpore DZB ú. z. z rozpočtu cirkvi.

V súčasnosti s českou Radou stanovila termín Spoločnej konferencie na 19. 11. 2022.

Posúdi zapojenie Cirkvi bratskej do projektu Národných modlitebných raňajok po prvom ročníku a po reakciách zo strany kazateľov a staršovstiev. ■

Spracované z podkladov RCB.

VOJNA VOLOV

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Samozrejme, tieto protesty boli krvavo potlačené, ale keď sa neskôr stali už len krutou vojnou a drancovaním, dištancoval sa od nich aj Luther. Nevieť prečo mi v poslednom čase neustále prebleskujú v hlave nie dejiny sedliackych povstaní, ale to, ako autor knihy pomenoval tieto udalosti – *Vojna volov*.

Žeby pre prvotné idey týchto protestov? – Obrana pred bezprávím?

Pred 600 rokmi siahala na práva sedliakov šľachta. Ich vzbury však boli beznádejné. Volovia (nie voli) nemohli zvíťaziť. Ich vojny boli vopred prehraté.

Prenesme sa do dnešných dní, na súčasné Slovensko. Mám pocit, že sa tu deje niečo podobné ako pred 600 rokmi v Nemecku. Porevolučná rýchlokvasená slovenská šľachta si uzurpovala nevidanú moc, ktorá ovládla všetky sféry života. Veľmi rýchlo prenikla do všetkých politických, ekonomických i spoločenských štruktúr. A prostriedky v boji o moc si nevyberala. V 90-tych rokoch sa strieľalo, neskôr zbraň vystriedali biele goliere. Korupcia a znetvorenie práva dosiahli nepredstaviteľné rozmery. A tak sa zdvihla vlna odporu – ľudia si zvolili vládu, ktorá sľúbila, že na tieto výsady siahne. Za mreže putujú prokurátori, sudcovia, policajné špičky i podnikatelia. Nevieť, kde je vrchol, ale už len pár metrov pod ním sú obvinenia bývalého generálneho prokurátora, šéfov tajnej služby a Inšpekcie ministerstva vnútra. Na Slovensku sa začala vojna nevidaných rozmerov – a opač-

V 15. a prvej polovici 16. stor. ničili Nemecko sedliacke vojny. Protesty sedliakov neboli v podstate namierené proti nadmernej robote a dávkam, ktoré museli odovzdávať vrchnosti, ale skôr proti zásahom zemepánov do starobylých práv – ako sedliacka obecná samospráva a užívacie právo na lesy, lúky a vody. V 16. stor. sa toto hnutie spojilo s druhým masovým hnutím tej doby – reformáciou. Prvýkrát sa sedliaci neodvolávali len na staré práva, ale aj na evanjelium. Jednu z prvých sedliackych vojen (1421) stvárnil Ludwig Ganghofer v historickom románe *Der Ochsenkrieg (Vojna volov)*, ktorá poslúžila ako podklad na viacero filmových spracovaní.

ným smerom, ako tie stredoveké v Nemecku. Nesiaha sa na práva ľudí, ale na „práva“ šľachty. Po novom (hoci nemám rád to slovo) – oligarchov, a teda nedotknuteľných. Ale šľachta sa nevzdáva. Namiesto ohňa a meča vytiahla do boja modernými zbraňami – demagógiou a propagandou. Obviňuje tých, čo im siahajú na nedotknuteľnosť, z politického prenasledovania a likvidácie opozície. Hlásnych trúb a priesťtoru v médiách majú neúrekom. Veď ich vlastnia. Táto vojna dosahuje priam bizarné rozmery. Keď kriminalisti z NAKY zatknú a obvinia šéfa Inšpekcie ministerstva vnútra, agenti tejto Inšpekcie vtrhnú do priestorov Národnej kriminálnej agentúry a odnesú zabavené dôkazné spisy. Pre istotu nie opisy, ale originály. A na počudovanie, náhodou práve tie, čo siahajú k bývalým politickým špičkám. Niektorí to nazvali bezprecedentným zásahom do vyšetrovania, iní hovoria o vojne policajtov.

„Táto vláda musí odísť za každú cenu, a to tým najdemokratickejším spôsobom – ľudovým hlasovaním – referendum. A zločinec je každý, kto sa proti referendu postaví, vrátane prezidentky.“ Tak to tvrdia tí, ku ktorým sa spravodlivosť blíži.

Škoda, že tento pokus o očistu spoločnosti, o likvidáciu pozícií rýchlokvasenej šľachty zabrzdila pandémia a – povedzme si otvorene – aj amatérske riadenie štátu.

Možno už tušíte, prečo mi chodí po rozume názov knihy L. Ganghofera – *Vojna volov*... ■

KRÍŽOVKA

„Múdry nie je ten, kto pozná veľa vecí, ale...“ Aischylos

Autor: Peter Kailing	Pascal (zn.)	Dánska počtová miera	Anjelská bytosť	Obidvom	TAJNIČKA	POMÔCKY Erg, Aleš, Al, Rot, Ol	Ovčiak	Vysadí semená	Rehoľný kňaz
Vystihni zmysel, význam					•	Obuvníc. lepidlo			
Vylučova- cia spojka (bud...)					•	Vysoké karty			
	Ruský zápor	Červený (nem.)			•	Sada			
		Jednotka práce				Časť			
Ostanú žiť					•		Existuje Toho roku (skr.)		
Rodový znak				Nem. žen. meno	•				
				Zapleť					
Zn. Tangensu			Zbieranie		•			Škodlivá vec	Zvierací hlas
			Tam						
	Časť ruky	Vojenské vozidlo			•		Zn. zirkónu		
		Mihlanica, obrva					Súrili náhlili		
Nefalšované					•	Hľa (čes.)			
						Český maliar			
A iné (skr.)			Patriaci Ivanovi		•				
			Výkon futbalistu						
Lesklý náter				Ženské meno	•			Chem. zn. telúru	Chem. pripona
Túz				Stanový dielec	•				
Domáce zvíra				Kráčal	•				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 5/2021.

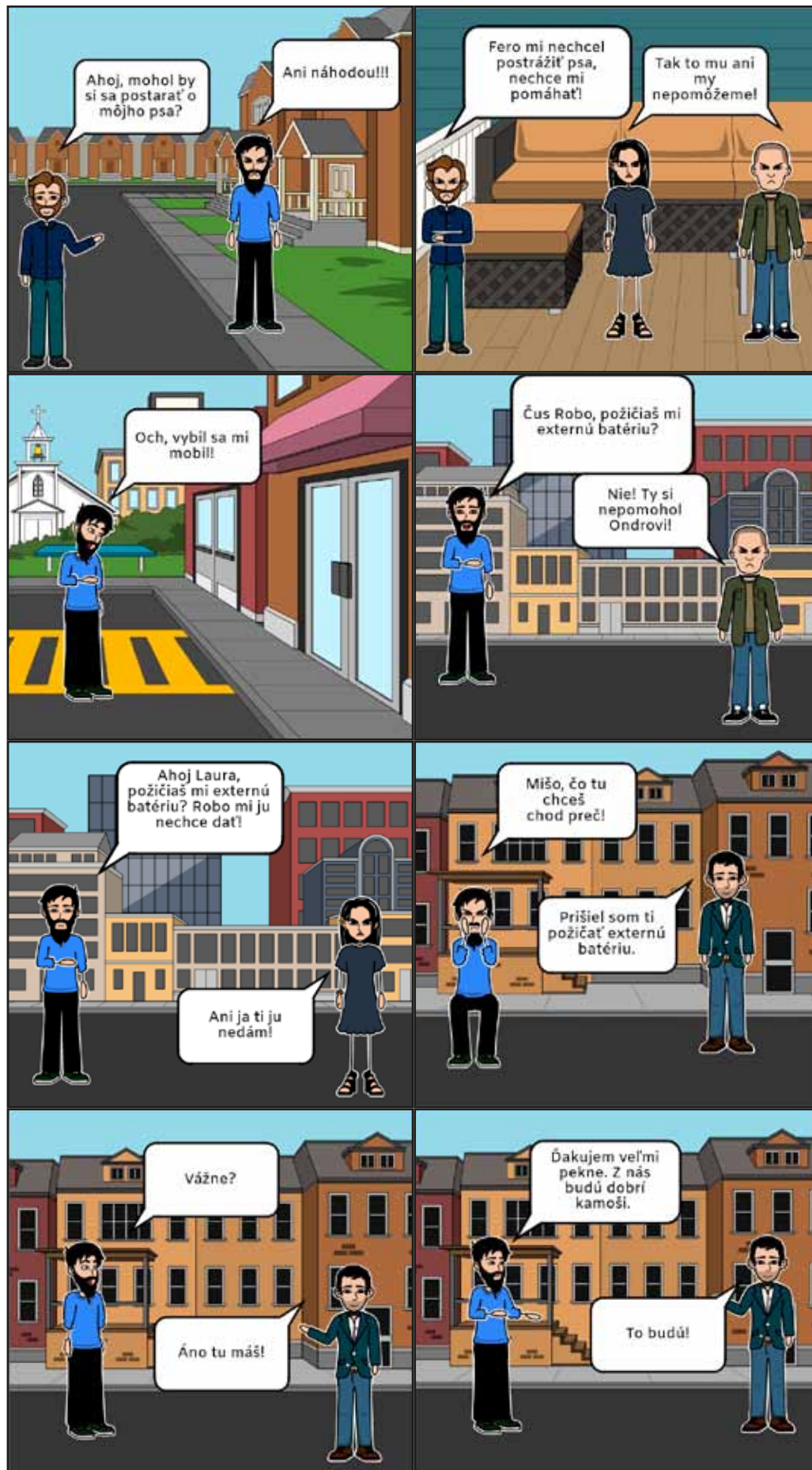
Odpustenie nie je emócia, ale ROZHODNUTIE.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 30. 8. 2021. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 8-9/2021. **Stranu pripravil Peter Kailing**

podobenstvo o vzniku priateľstva

(Autor: Adam Kohút, 8 X, CZŠ Narmia Pezinok)